

РІК LVI, Ч. 3

БЕРЕЗЕНЬ — 1999 — MARCH

№ 3, VOL. LVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LVI

БЕРЕЗЕНЬ

Ч. 3

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки

Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець

Анна-Галія Горбач

Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — член Екзекутиви СУА
для справ преси

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор-бухгалтер **М. Оріся Яцусь**
Тел./Факс: (732) 441-9377

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокое число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LVI

MARCH

№ 3

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

Non-profit organization

Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**English Editor — **Tamara Stadnychenko**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President

Martha Bohachevsky Chomiak

Anna-Halia Horbach

Iwanna Rozankowskyj

Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Lubow Wolynets

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Business administrator: **M. O. Jacus**
Тел./Факс: (732) 441-9377

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$ 30.00

Annual subscription in countries other
than USA \$ 40.00 US currency

Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

Відійшла у вічність св.п. Лідія Константина Бурачинська-Рудик	1
Анна Кравчук. Слово, виголошене на панахиді.....	1
Марта Богачевська-Хом'як. Лідія Константина Бурачинська	2
Галина Стельмащук. Лідія Бурачинська	5
МБХ. На степах України	8
Михайло Прилуцький. Шевченкова свіча	9
Людмила Печенюк. Тамара Сис-Бистрицька	10
Людмила Смоляр. Минуле заради майбутнього	12
Вісті з централі	13
XXV Конвенція Союзу Українок Америки	14
Our Life	
The 25th UNWLA Convention Approaches	15
Lidia Burachynska – In Memoriam	16
Two UNWLA Containers with Humanitarian aid arrive in Uzhhorod, Transcarpathian Ukraine	17
Irene Pyskir Oleksiuk. Education, Nurturing, Intelligence and the Ukrainian Preschool: Vykhovannia.....	18
Nadia Liteplo. UNWLA Branch 30 Hosts Annual Art Exhibit	19
Marta Zielyk. The Three Martas	20
Ihor Magun, M.D. Alzheimer's Disease/Dementia	22
Уляна Старосольська. Св.п. Ольга Загородна-Трачук	23
Видання СУА	24
Лукія Гриців. Наше харчування	25
Хроніка Округ. Округа Нова Англія	26
Дописи округ і відділів	27
Загальні збори відділів	29
Пожертви	29
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації Дарії Наумко.

Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: Лідія Бурачинська, 1919 р.

On the cover: Lidia Burachynska.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1999 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Тел.: (973) 772-2166 Факс: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

**Ділимося сумною вісткою
з членством Союзу Українок Америки та громадянством,
що 29 січня 1999 р. у Філадельфії, Па
відійшла у вічність**

**Почесна голова Союзу Українок Америки та Почесна
голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій**

бл. п.

ЛІДІЯ КОНСТАНТИНА БУРАЧИНСЬКА РУДИК

**Інженер економії, редактор офіціозу СУА журналу “Наше Життя”, попередньо редактор журналу
“Нова Хата” у Львові, автор численних монографій та книжки “Український Народний Одяг”.**

**Похоронні відправи відбулися 6 лютого 1999 р. у церкві св. Архистратига Михаїла
та на цвинтарі святої Марії у Факс Чейз, Па.**

Опечаленій родині висловлюємо щирі співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

На бажання родини при Стипендійній Акції СУА створено Тривалий фонд ім. Лідії Бурачинської Рудик для стипендій студентам народного мистецтва в Україні.

Пожертви “замість квітів” просимо висилати на адресу:

UNWLA Inc Scholarship Fund, P.O. Box 24, Natawan, New Jersey 07747.

Сьогодні, вшановуючи трудолюбиве життя Почесної голови Союзу Українок Америки, визначної діячки, а понад усе — великої української патріотки — **бл. п. Лідії Бурачинської-Рудик**, слід підкреслити її глибоке знання українського народного мистецтва, зокрема української вишивки, яку вона безмежно любила і страждала, коли нею нехтували або нищили. Покійна зуміла передати нам той “душі порив”, щоб і ми передали наступним поколінням.

На пості редактора журналу “Нова Хата” у Львові, опісля журналу “Наше Життя” — офіціозу СУА у США, у книзі “Український народний одяг” і в численних публікаціях Л. Бурачинська прищеплювала читачам не тільки любов, але й пошану до народної української творчості. І тому не дивно, що Тривалий фонд ім. Почесної голови СУА і

СФУЖО Л. Бурачинської призначений на стипендії студентам українського народного мистецтва в Україні — бо ж від них залежатиме його збереження на рідних землях.

Для мене особисто, Лідія Бурачинська була не тільки довголітньою приятелькою моєї покійної матері, але надзвичайною постаттю. Її могутність віддзеркалювалася у небуденній скромності, повної уваги до інших, а на українській громадській ниві — стократній посвяті. Це її спадщина для нас та приклад до наслідування.

Із болем серця прощаюся із Почесною головою Лідією Бурачинською-Рудик від імени всього членства Союзу Українок Америки.

Слово, виголошене на панахиді св. п. Л. Бурачинської.

Анна Кравчук, голова СУА.

ЛІДІЯ КОНСТАНТИНА БУРАЧИНСЬКА (1902-1999)

Тужлива трембіта прощала її у сірій холодний зимовий день, на цвинтарі Факс Чейзі у Філядельфії. Похована Лідія Бурачинська поруч матері на старій частині цвинтаря, далеко від могилки сина, який помер під час війни, далеко від чоловіка, який пропав безвісти 1939 р. у “царстві” ГУЛагу. Так скінчилося життя людини, яка прийшла на світ 97 років тому, 28 грудня 1902 року, у гуцульському селі Гринява, колишнього Станиславівського повіту.

Могили обступили союзнянки, друзі і дальша рідня, шанувальники працелюбного життя Лідії Бурачинської. Промовці, один за одним, перед відкритою домовиною над тлінними останками, ошатно огорнутими у чорну вишивану сукню, підкреслювали скромність і працездатність Покійної. І це не риторика — це правда!

Союз Українок Америки прощався з покійною, яка була головою організації від 1971-1974 року, а згодом, Почесною головою СУА; СФУЖО — одну із своїх перших членок, яка від 1977 до 1982 року очолювала організацію; 20-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги — свою довголітню членку та Почесну голову; Наукове Товариство ім. Т. Шевченка — свого члена; Світове Товариство Гуцулів — одну із визначних гуцулок; філядельфійська громада — одну із своїх найбільше шанованих громадянок. Українська Америка прощала свою провідну громадянку, а Україна прощалася із тонким мистецтвознавцем, з якою щойно почала знайомитися.

Життєвий шлях Лідії Бурачинської — це маленька історія української громади. Походила із переплетених галицьких інтелігентско-св'ященничих родів — Охримовичів, Петрусевичів, Лопатинських і, ність їм числа, отим творцям галицького громадянського суспільства. Батьки, Ераст Бура-

чинський та Олена Лопатинська, назвали доньку Лідія Константина. Згодом, Лідія Бурачинська напише розвідку про другу Константину — Константину Малицьку. Ераст Бурачинський, один із перших інженерів-лісників українців, два роки після народження доньки, переїхав до села Бергомет, що на Буковині, над річкою Серет. Там провела Лідія своє дитинство. Ходила до сільської школи, де й мала змогу ознайомитися з побутом села. Одночасно, Лідія та її брат Юрій, приватно вивчали німецьку мову і брали додаткові лекції з історії, літератури, тощо. До вибуху Першої світової війни, у серпні 1914 року, Лідія розпочала навчання у Дівочій Гімназії Сестер Василіянок у Львові.

Перший рік Першої світової війни Лідія Бурачинська перебувала у Відні, де тоді вирувало українське життя, Повернувшись рік пізніше на Буковину, продовжувала навчання у місті Вижниці. Під час Визвольних Змагань батько Лідії став міністром при Уряді Західньо-Української Народної Республіки. Молода Лідія Бурачинська уважно стежила за подіями Визвольних Змагань і ці дні залишили незатерту печать у душі молодой дівчини.

Важко було миритися з результатом Мирного договору і з поразкою Визвольних Змагань. Але необхідно було повернутися до праці і ціле покоління жінок з завзяттям кинулося до шкіл, до праці, щоб бути готовими, коли знову настане нагода піднести нову боротьбу за незалежність. А до того часу всім стало зрозумілим, що треба працювати на своїх рідних землях, незважаючи на те, чий прапор майорить над ними. Держава в той час була чужа, але ж земля і люди — свої! Свідомість того, що люди свої, що вони творять народ, який створить державу, кріплого Лідію Бурачинську впродовж цілого її довгого життя. Вона працювала зі своїми людьми, де б

вони не були: в Австрії, Румунії, Польщі, чи в повоєнній Німеччині, чи в далекій Америці. Мінялися держави, згодом мінялися місця поселення, але праця і люди залишалися.

Після воєнних подій Лідія Бурачинська повернулася на Буковину, яка після 1918 року стала Румунією. Закінчила гімназію в Чернівцях у 1921 році.

Родина Бурачинських приятелювала з Ольгою Кобилянською і Ліда відчувала вплив піонерок жіночого руху, бо відчувало його ціле покоління молодих жінок. Вищі студії почала в Бухаресті, який довелося покинути через студентські заворушення поряд з державними утисками, які унеможлилювали будь-які зайняття. Остаточно закінчила студії в Празі, у Вищій Економічній Школі 1929 року. Міжвоєнна Прага була центром українського життя, особливо вихідців з Центральних Земель. Тут Л. Бурачинська бере активну участь у студентському та громадському житті, устійнює свої погляди, знайомиться із ширшим колом українців, сама безпосередньо пізнає міжнародний побут і світ, робить перші кроки у громадському та науковому середовищі. У Празькій студентській громаді виголошує свою першу доповідь про творчість Ольги Кобилянської.

Чехословаччина уможлилювала українцям здобувати вищу освіту, але праці для заробітку у цій привітній країні не було. Закінчивши студії, Бурачинській необхідно було знайти засіб для прожитку, який також давав би можливість працювати для української справи. На Буковині румунський уряд щораз сильніше провадив політику насильної румунізації і не допускав українців до праці серед свого населення, навіть у сільському шкільництві. Польська влада також обмежувала доступ до вищих студій українцям, а потім ставила перешкоди у пошуках праці. Але населення Галичини було, в основному, українське і там можна було активніше протиставитися польському натиску.

Закінчивши вищу освіту, Лідія Бурачинська повертається до Галичини, на батьківщину своїх предків. Працювала рік в Земельному Банку у Львові.

Своє правдиве захоплення, однак, Лідія Бурачинська знайшла в народному мистецтві та в журналістиці. Тут її вплив найбільше вагомий, тут лежать її головні заслуги, тут знаходимо устій її життя.

В Галичині Бурачинська редагувала журнал "Нова Хата" (1930-1939 рр.), надаючи йому високого мистецького рівня.

Журнал "Нова Хата", фінансований кредитовою спілкою Народне мистецтво, публікував зразки народного мистецтва пристосованого до модерного стилю в домашньому влаштуванні та вбранні. Лідія Бурачинська уважно вивчала народ-

Степан Рудик.
L. Burachynsky's husband -- Stepan Rudyk.

ну ношу, і цю науку продовжувала в Америці. Під час наполегливої громадської праці Лідію Бурачинську не покидає гадка про видання ґрунтовної праці про український народний одяг. Вона стає членом Комісії народного мистецтва СФУЖО. Заходом СФУЖО у 1932 р. виходить друком монументальна розвідка про народне мистецтво, "Український народний одяг", під керівництвом Наталії Даниленко, автором якої є Лідія Бурачинська.

Народне мистецтво і громадська праця — це дві опори життя Лідії Бурачинської. І не тільки її. Лідія Бурачинська одружилася 6 жовтня 1934 року зі Степаном Рудиком. За два роки, 13 листопада 1936 року народився Василько, її єдина дитина. Три роки пізніше більшовики заарештували Рудика, і про його долю вже ніколи не можна було довідатися. Воєнна буря кидає Лідію Бурачинську разом з матір'ю та сином до Кракова і тут хлопчик вмирає. У воєнне лихоліття покоління Лідії Бурачинської, залишаючи дома, подалося у велике невідоме з малими дітьми і старими батьками, незнаючи про долю своїх дружин. На їхніх плечах лежала відповідальність за два покоління, за себе і за збереження того тепла, яким жили їхні серця.

Лідія Бурачинська не похитнулася. Переїжджає у 1949 році до Філядельфії, на запрошення родички, яка була монахинєю в чині Сестер Василіянок. Тут, у Філядельфії, Лідія Бурачинська знаходить знайомих з Кооперативи народного мистецтва, особливо Стефанію Чижович-Пушкар. Зустрічається з Оленою Лотоцькою, знайомиться з працею Союзу Українок Америки та новоствореною Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій. Стає членом 20-го Відділу ім. Олени Теліги та входить у редакційну колегію "Нашого

Ольга з Лопатинських і Ераст Бурачинські. Olena and Erast Burachynsky, parents of L. Burachynsky.

Життя”. Від початку свого приїзду цікавилася і дописувала до журналу. Союз Українок Америки став одною з головних справ її життя.

У п'ятдесятих роках Централю Союзу Українок Америки знаходилася у Філядельфії. Головою тоді була Олена Лотоцька, а сітка відділів огортала головні місця поселення. 33-ій Відділ СУА завершив пляни видання англomовних перекладів Лесі Українки та розгорнув широку акцію допомоги переселенцям. Українська громада у Сполучених Штатах Америки з надзвичайною жертвенністю відгукнулася на всі потреби обездолених біженців. Це був час великих потреб та великих можливостей. Поволі починалася інтеграція хвиль поселенців. Лідія Бурачинська своїм тактом, своєю працьовитістю, своїм інтелектом та доброзичливістю значно причинилася до співпраці різних прошарків українців в Америці. Деякий час, до перенесення Централі СУА в Нью-Йорк, життя Бурачинської і її праця в СУА зливаються в одне ціле. Мешкає над бюро СУА і більше часу проводить за бюроком, але не витрачає часу на доїзди і присвячує його громадській праці.

Особливо цінною є її редакторська праця у “Нашому Житті”. Жіноча преса історично відіграла важливу роль в громадському житті України і жінки в Америці завжди змагали, в міру можливостей, до видавання власного журналу. Жінки Америки відчували обов'язок продовження видавничої традиції такої преси, бо не було жодних можливостей, щоб офіціоз Союзу Українок “Жінка” продовжував існувати. “Наше Життя” Союз Українок Америки видавав спочатку газетним додатком, а від 1951 р. окремим журналом. Лідія Бурачинська значну частину своєї праці присвятила “Нашому Життю”. Журнал набирає глибшого змісту, а сторінка народного мистецтва, особливо з вишивкою, стає колекційною. Редагувала Л.Б. журнал від

1951 до 1972 року. Крім редагування писала статті до журналу під різними псевдонімами — Л.Б., Л. Бура, і інші. СУА втішається великою працею, ростом членства, купівлею одного далі іншого будинків, різними виданнями, поширенням дитячих садочків. Л. Бурачинська заохочувала молодих науковців працювати над історією жіночих рухів в Україні та співпрацювати в журналі. Вона вітала таку співпрацю і раділа, що серед американської спільноти визрівало зацікавлення історією українського жіночого руху. З радістю приймала поширення зв'язків СУА з американським та міжнародним жіночими рухами. Лідія Бурачинська брала участь у громадському житті Філядельфії і поза нею. Відчуваючи свої літа, активно шукає молодшого редактора журналу та передає “Наше Життя” в руки Уляни Старосольської. Але цікавитись працею СУА не перестає, пише, приходиться на сходи, конференції, час до часу ще дописує до преси, і закінчує працю над виданням “Українського Народного Одягу”.

Традиційно, ми повинні б сказати, що з відходом Лідії Бурачинської обривається ще одна ланка творців сітки жіночих організацій обабіч океану. Але життя і праця Лідії Бурачинської рішуче заперечують таке твердження. Вони творять міст між поколіннями і океанами, тверде підґрунтя дальшої громадської праці українського жіноцтва. Вона залишила нам приклад свого життя, життя праці, витривалості, скромності, що крила в собі правдиву велич і правдиву силу.

Тому останні дні Лідії Бурачинської були спокійні. Коли сили вже меншали — залюбки слухала народні пісні, що нагадували їй рідний Край. Так і заснула.

Спіть спокійно, Пані Голово. Дай Боже, щоб праця Вашого життя продовжувалася.

Марта Богачевська Хомяк

“Вивчати народне мистецтво було моїм духовним відпочинком. Після цілоденної праці я сідала в улюблений фотель застелений килимом, що його виткала моя мати і думками линула в зелену Буковину — де проминули мої юні роки. Пригадую, як вечорами збиралися в нашій хаті жінки і молоді дівчата. Вони пряли, сукали нитки. Вишивали, розповідали про духів... і співали... співали. Я з подивом придивлялася, як їх спрацьовані пальці висмикували з кужеля нитки, як на тонкому полотні викольовали кольористі узори, як гармонійно звучали їхні голоси. Це були народні умільці, а знання передавалося з діда прадіда. І так я полюбила творчість свого народу — вкорінену тисячоліттями”.

Лідія Бурачинська

ЛІДІЯ БУРАЧИНСЬКА

ШТРИХ ДО ТВОРЧОГО ПОРТРЕТА

Д-р ГАЛИНА СТЕЛЬМАЩУК,
професор Львівської академії
мистецтв.

Почесна голова Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), Почесна голова СУА Лідія Бурачинська належала до яскравих, всесторонньо обдарованих особистостей, які гідно репрезентували у світі творчу еліту нашої нації. Вона відома як дослідниця народного мистецтва, культури, активна громадська діячка, прекрасна журналістка. Багато її статей, присвячених народному мистецтву, опубліковано як в українських, так і англійських виданнях. Великий доробок належить Лідії Бурачинській у праці, присвяченій народній ноші, “Український народний одяг” (Торонто—Філадельфія, 1992).

Проживаючи від 1949 р. у США, Лідія Бурачинська займалася громадською діяльністю, її вибирали головою Союзу Українок Америки (1971-1974), була вона багатолітньою редакторкою журналу “Наше Життя”. Короткі біографічні дані про неї неодноразово подавалися на сторінках “Нашого Життя”. Нагадаємо лише, що її дитинство пов’язане з Буковиною. Навчалася один рік у гімназії Сестер Василіянок у Львові, опісля у Відні, Вишніці, Чернівцях. Вищу освіту здобувала у різних навчальних закладах, зокрема, студіювала економіку у Букарештському університеті, а згодом, у Празі, центрі культурного й політичного життя української еміграції, брала активну участь у студентському і громадському житті українців. Після закінчення студій у 1929 р. переїхала до Львова. У 1930 р. стала редакторкою часопису “Нова Хата”, який видавала кооператива “Українське народне мистецтво”. У цьому часописі Лідія Бурачинська працювала до початку Другої світової війни. Власне, саме про цей, надзвичайно цікавий період її творчого життя і йтиме мова.

Отже, приїхавши до Львова, Лідія Бурачинська прилучилася до кола національно-свідо-

мих жінок Галичини, які займалися просвітницькою діяльністю, із великим завзяттям вони ширили знання про Україну, розкраяну на той час кордонами на Західню і Східню, пробуджували національну свідомість, прищеплювали любов до української культури, народного мистецтва, сприяли його розвитку, всіляко підтримували народних майстрів. На таких ідеологічних засадах працював жіночий колектив часопису “Нова Хата”. Вже у перших його числах редколегія ставить собі за мету: “...ширити і плекати замилювання і знання народного мистецтва” (“Нова Хата”. Львів, 1929, ч. 7. с. 8). Вагомий доробок як редакторки часопису і дописувачки до нього належить Лідії Бурачинській. Її публікації за період редагування “Нової Хати”, а це — 1930-1939 рр., можемо розподілити на чотири основні тематичні групи: 1) присвячені питанням професійного (живопис, графіка, література, театр, музика, танці, фотографія) і народного (ткацтво, вишивка, народний одяг) мистецтва; 2) питанням культури у Галичині й світі; 3) жіночого руху; 4) культурно-побутовим темам. Останні, як правило, підписані її ініціалами “Л. Б.”.

Окрему групу становить її літературна творчість. Свої художні літературні твори Лідія Бурачинська підписувала “Людмила Бурачинська”. Публікації Лідії Бурачинської, вміщені у часописі “Нова Хата”, свідчать про високу ерудицію, широту поглядів і зацікавленість. Вона робила переклади з інших мов про відомих у світі жінок, у тому числі й жінок-українок. З-під її пера виходять публікації про концерт української піснi Млади Липовецької у Генуї, художницю Марію Дольницьку, яка у 1937 р. проживала у Відні, але зробила виставку своїх творів у Львові в залі Промислового музею, Марію Заньковецьку, театральну акторку Лесю Кривицьку, мисткиню Ярославу Музику, письменниць Ната-

лену Королеву, Катрю Гриневичеву, акторку з Києва О. Голіцинську, подає публікації про відомих громадських діячок-українок, зокрема, Катерину Костецьку з Буковини, знайомить українських читачів з відомими у світі жінками-науковцями, пише про родину Марії К'юрі, з нагоди присудження їй премії Нобеля, письменниць з Франції, Америки, Канади, акторками — Бригіттою Гельм, Гонорою Енфілд, Гретою Гарбо, Марленою Дітріх та іншими.

Зупинимось докладніше на публікаціях Лідії Бурачинської, присвячених професійному й народному мистецтву, що дає підстави говорити про неї як про дослідницю мистецтва. Вона особисто знала багатьох художників того часу, спілкувалася з ними у Львові. Заслуговує на увагу її публікація “Дві українські виставки у Львові”. З неї довідуємося, що у 1931 р. відбулася виставка членів Асоціації незалежних українських мистців (АНУМ), на якій були виставлені полотна учнів О. Новаківського. З цієї ж нагоди запросили виставитися, разом із учнями, і їх вчителя — Олексу Новаківського. У цій статті Лідія Бурачинська відзначає: “Молоді наші мистці, які надихались у Парижі свіжого й різкого повітря Європи, дали почин до першої виставки у Львові, на якій місцеві маляри станули поруч із передовими чужинними мистцями” (Лідія Бурачинська, Дві українські виставки у Львові. // “Нова Хата”, 1931, ч. 11, с. 9). Були на цій виставці і твори відомих вже на той час мистців М. Бутовича, І. Іванця, В. Кричевського. У статті, і це дуже важливо для нас сьогодні, рецензентка наголосила, що на згаданій виставці вперше представив свої роботи М. Глуценко, твори якого вражали ліризмом. Вона відзначила також “сміливі композиції Андрієнка” (мова йде про М. Андрієнка-Нечитайла. — Г. С.) і “Корси-канський пейзаж” О. Грищенка, який засвідчує “зразок сильної індивідуальності мистця”.

Лідія Бурачинська подає влучну характеристику творів на той час молодих мистців: “Тісно зв'язаний із давніми українськими традиціями М. Бутович добуває незвичайно характеристичні риси народного побуту в своїх типах. Так само С. Гординський дає у шістьох гвашах барвисто-декоративну стилізовану Гуцульщину”. Із статті дізнаємося, що на виставці були представлені і жінки, зокрема, С. Зарицька, Я. Музика, Л. Тернер. Згадані публікації Лідії Бурачинської відігравали надзвичайно цінну роль для дослідників історії мистецтва в Україні. Майже всі згадані художники перебували у вимушеній еміграції. Про них нічого не знали в Україні. Часопис “Нова Хата” зберігався у так званому спецфонді. Для того, щоб у ньому працювати потрібно було мати довідку-відношення від наукової установи. У довідці вказувалося, над якою темою працює науковець. Виписки дозво-

ляли робити тільки ті, які стосувалися теми, вказаної у відношенні. Тема мала бути нейтральною, не політичною. Заборонялося робити посилення на праці вчених, що знаходилися за кордоном. Вільний доступ до спецфонду мали тільки “дослідники”, котрі писали про “буржуазних націоналістів”, “розвінчували” бандерівців, оунівців, паплюжили праці вчених емігрантів.

Збираючи матеріали до теми, що не відносилася до політики, тримаючи в руках часопис, було би гріхом не прочитати публікацій заборонених. Можна було сховати, щоб не бачив працівник фонду, виписку, що не стосувалася теми, вказаної у відношенні до бібліотеки. Завдяки публікаціям, вміщеним у “Новій Хаті”, довідувалися про Січових Стрільців, відомих українських політиків, учених. Публікації Лідії Бурачинської дають ще й можливість скласти картину художніх процесів, що відбувалися у мистецькому житті Галичини того часу.

Надзвичайно багато уваги Лідія Бурачинська приділяла народному мистецтву і його майстрам. Одрразу по приїзді до Львова появляється її стаття про східні килими, в якій вона подає класифікацію килимів, виділяючи в них основні, на її погляд, групи: перську, малоазійську, туркестанську, кавказьку (Л. Бурачинська, Про Східні килими. // “Нова Хата” Львів, 1930, ч. 3, с. 1-3). Лідія Бурачинська відвідує майже всі виставки народного мистецтва, пише відгуки, розробляє програми-запитники, виступає з доповідями перед жіночими громадами. У своїх публікаціях дає ґрунтовну аналізу того чи іншого виду декоративно-ужиткового мистецтва, вболіває за нього, подає свої рекомендації щодо його розвою. Подаючи аналізу виставки кооперативів “Українське народне мистецтво” і “Гуцульщина”, організованої у 1931 р., вона з боєм відзначає, що гуцульські килими “далеко віддалилися в красках від первісної гармонії гуцульської вишивки... Так само їхні макати, які повинні взорувати на прегарних гуцульських запасках або тайстрах, являються тільки незручним перелицюванням ‘ловіцьких тканин’”. Зате хвалить льняні вироби кооперативи: рушники, портъери. (Виставка книжки й народного мистецтва в Самборі. // “Нова Хата”, Львів, 1931, ч. 12, с. 9). У рефераті, виголошеному 8 травня 1932 року на зібранні Товариства “Жіноча Громада” у Чернівцях, вона підкреслює, що “потрібно позбутися пересуду, наче б то чужі вишивки кращі. Бо вони, оті “Richehlien”, “Hardanger”, “Madeira”, запозичені з якогось мистецтва іншого народу. І чому ми, такі багаті в народню творчість, не можемо стати джерелом стібів та вишивок для себе й для чужини?” (Л. Бурачинська. Народні вишивки в нашій хаті. // “Нова Хата”, Львів, 1932, ч. 6, с. 1-3). Лідія Бурачинська, вболіваючи за народне мистецтво, наводить приклади шанобливого став-

лення до нього в інших державах, зокрема, наголошує, що у шведів воно увійшло у побут інтелігенції. Вона виявляє неабиякі знання вишивки західних областей України. Дуже часто із публікації Л. Бурачинської можна дізнатися про якийсь дуже цікавий етнографічний або мистецтвознавчий аспект. Приміром, із відгуку про сокільську виставку у Празі довідуємося, що у лужицьких сербів, сусідів з експозиції — українців, уже немає давньої тканини і народного стібубу. Тому на такому фоні надзвичайно виграли стріи Гуцульщини.

З іншої публікації довідуємося, що у 1933 р. проводилася виставка льняних виробів у Вільно. Дуже цінну інформацію для нас сьогодні отримуємо про виставку “Українські вишивки і тканини”, яка відбулася у 1935 р. в Музеї ім. Т. Шевченка. На ній виступили професори Володимир Січинський (першого вечора) і Володимир Залозецький, який реферував історію українського орнаменту, зупинився на понятті орнаменту, його витоків. Ця інформація дуже цінна. Адже праці В. Січинського також знаходилися у спецховищі, а про В. Залозецького в Україні майже нічого не знають і сьогодні. Його не знайдемо у радянських енциклопедіях і довідниках, бо історик мистецтва Володимир Залозецький-Сас був професором Української Католицької Богословської Академії у Львові (1928-1934), викладав у вищих наукових закладах Праги, Берліну й Відня. Від 1947 р. — професор Віденського університету, дійсний член НТШ. Для колишнього тоталітарного режиму — це український буржуазний націоналіст.

Наголосимо ще на одній, надто цікавій сторінці творчої біографії Лідії Бурачинської. Багато зусиль вона доклала до організації щорічних показів народної ноші, які проводилися від 1934 до 1939 року. До проведення вечорів “Народна ноша” ретельно готувалися кілька років. З цієї нагоди редакція часопису “Нова Хата” розробила запитник. Його частинами публікували у кожному числі 1930 р. (сорочка, спідниця, прибирання голови, прикраси шії, пояс, передник, взуття). Майже у кожному часописі друкувалися звернення до прихильниць часопису і його передплатниць — подавати відповіді на запропоновані редакцією запитання. Згодом найактивнішим передплатницям редакція встановила нагороди: “Стильовий народний стрій, виконаний за оригінальними полтавськими зразками у кооперативі “Українське народне мистецтво”, килими, виткані також за полтавськими народними зразками”.

У грудні 1934 р. редколегія часопису опублікувала надхненний заклик: “Нарешті показ народної ноші! А не тільки описи й світлини. Знаємо, що жива дійсність ділає зовсім інше, як слово або образ. Окрім форми говорить також краска. Уявім собі цілу салу пестрих народних одягів,

просто зі села взятих... Поруч людогого вбрання — історичне. Величавий стрій шляхтянки, злагоджений після мистецького проєкту... Навчимося їх розріжнювати. Тому приїжджаймо! Позичаймо в селі цікаві стріи (а коли нема, пошукаймо по скринях) і перекиньмося на один вечір у лемківську чи подільську молодіцію. Треба, щоби наше село було заступлене, щоби одержало нагороду! Це наш обов'язок”. (“Нова Хата”, Львів, 1934, ч. 12, с. 6). Із цього заклик ми бачимо і сам механізм речей для показу і вболівання за розпочату справу. Отже, показам ноші передувала надзвичайно велика копітка праця, проведена редакцією часопису “Нова Хата”. Хто ж ці жінки-патріотки, які доклали так багато зусиль, аби розвивалося народне мистецтво, аби відбувалися вечори народної ноші! У часописі “Нова Хата” за 1934 рік (число 12, с. 6), вміщено світлину із жінками, які входили тоді до редакційної колегії. Це — Марія Громницька, Євгенія Вербицька, Константина Малицька, Стефанія Савицька, Ірина Боньковська, Олена Залізняка, Лідія Бурачинська, Ірина Гургула.

Отже, у 1934 р. вдалося провести перший показ народної ноші. А проєкт строю для старовинної ягліки, що виведе О. Суховерська на першому вечорі народної ноші 4 грудня 1934 року, виконав мистець Святослав Гординський (“Нова Хата”, Львів, 1934, ч. 12, с. 6). На таких вечорах демонстрували одяг із регіонів західної України, а також Полтавщини, інших етнографічних регіонів України. Покази ноші відбувалися не тільки у Львові, але й у Стрию (1935), Коломиї (1936). Лідія Бурачинська дуже вболівала за ці покази. В одному із своїх виступів вона закликала: “Шануймо свою ношу!”. Вона постійно висвітлювала покази народної ноші у “Новій Хаті”: “Показ народної ноші” (ч. 21, 1935); “Знову народна ноша...” (ч. 22, 1935); “Вечір народної ноші 12 лютого 1936 р.” (ч. 4, 1936); “Вечір народної ноші” (ч. 23, 1937); “Ще про вечір народної ноші” (ч. 24, 1937). На вечорі 1937 р. було кинуте гасло віддати перевагу одягові української шляхти.

Лідія Бурачинська постає перед нами і як громадська діячка. Якщо її публікації відсутні у кількох числах часопису, то це означає лише те, що вона у той час була на конгресі жінок в Америці чи Канаді, або у жіночих громадах Західної України.

У невеликій статті не можна висвітлити усієї діяльності Лідії Бурачинської — воістину всесторонньо обдарованої жінки. За час праці у журналі “Нова Хата” (1930-1939), вона написала понад 100 статей. У цей же час писала і до інших видань, які виходили у Львові і про які в даній публікації не згадується.

(На матеріялах журналу “Нова Хата” за 1930-1939 рр.).

НА СТЕПАХ УКРАЇНИ

Сергей Кіров, популярний шеф тодішнього Ленінграду, нерозв'язане досі вбивство якого у 1934 році дало привід до нової хвилі сталінського терору, далі стоїть в Єлисаветграді-Кіровограді. Яка ж бо різниця — Єлисавета II, що намагалася остаточно приборкати українських козаків новими поміщиками з півночі, чи якийсь там дядько. Пам'ятник йому стоїть перед мерією міста, обличчям до скверу клясичних, весело розмальованих домів дев'ятнадцятого століття. Ну, звичайно, статуї мають і зад і перед, тож із офісів мерії — вид на солідну зворотню сторону обличчя одного з будівників комунізму. І вулиці старі: Карла Маркса, Комуністів.

Однак, не цей Кіров спадає на думку відвідувачів міста, а балет зв'язаний з його іменем. І не тому, що тут задушливий вплив цієї клясичної школи балету, а просто тому, що тут плекається любов і розвиток танцювального мистецтва. У прекрасному відновленому старому дворі міста розташований лицей Виховного комплексу хореографічного мистецтва, лицей-школа мистецтв. З його стін вийшов "Ятрань" і виходить "Пролісок". Хореографія поєднує балет, модерний танець, народні мотиви і працю "цілого копитного цеху", як висловлюється Анатоль Коротков — душа, руки, та директор школи. Відвідуємо все: репетиції, театр, кляси, комп'ютерну залу, хемічну лабораторію. Учні проходять повну клясичну освіту, що включає чотири чужі мови — німецьку, російську, англійську і французьку. Вільно спілкуються англійською. Школа державна, навчання безплатне і все спілкування та навчання, само собою, державною мовою.

Кілька кварталів далі є "шкільне царство" Маргарити Борисової, директорки початкової та середньої школи, розташованої на закритих для автотранспорту вулицях середмістя. Школа включає театрик Тарковських та приміщення де вперше ставили п'єси Володимира Винниченка. Навчання українською та англійською мовами. Тут діє перший в Україні шкільний парламент і, саме сьогодні, йде стратегія виборчої кампанії. Вражає охайність, високий рівень навчання, активне застосування комп'ютерів та іншої техніки, молодість та професійність персоналу. Тут вже декілька років працюють поодинокі добровольці Корпусу Миру і жоден із них не є українського походження. У школі навчається біля тисячі дітей і, що вражає найбільше, це природність, відкритість та чемність дітей у спілкуванні. Це вже не східно-європейські встидливі істоти: дівчатка в кокардочках, а хлопчики в прилизаних причісках. Це нормальні, добре виховані, але рухливі, допитливі, інтелегентні діти, що хочуть бути дипломатами, місіонерами, працівниками інформації.

Ми — тобто Софія Геврик та я — приїхали

до Кіровограду на запрошення Тетяни Когут. Тетяна Когут — лікар і голова Союзу Українок Кіровограду (старого Єлисаветграду), прямий нащадок засновників Січі, навіть гетьмана Степана Опари та пізніших діячів культури цієї околиці — Крижанівських. Ми кілька разів зустрічалися на конференціях і прийняли запрошення відвідати цю філію Союзу Українок.

Ідемо з Києва у прекрасний чистий, холодний травневий день. Серед ніжної весняної зелені ростуть нові триповерхові будинки з елементами модерного, арабського та уявного італійського стилю. Простягається чорнозем, перерізаний новими бензиновими станціями та заїзними рестораничками. Нашу подорож супроводжують тополі і покищо ще чисті струмочки. Минаємо історичні місця — Переяслав, Трубіж, Черкаси. Навіть дорога, відносно, без вибоїв. Вбачаю у тому ознаки зміни, і починаю підпадати у популярну хворобу віршуння — "Озимина життя мого на зорі нової ери", з якої, на щастя, вириває мене не той закрут дороги. Об'їжджаємо поле колгоспу, тратимо сорок хвилин, розпитуючи дорогу, і натрапляємо на дерев'яну церкву в Михайлівці.

У Кіровограді нас чекають в обласній адміністрації — завідуючий справами освіти та громадських організацій пан Суворов — відкрите добре обличчя якого заперечує прізвисько: новоназначена віцемер міста Наталя Власенко і гостинні союзянки. Побували в Педагогічному університеті, у приватному Комерційному коледжі, і Державному інституті комерції. Всюди технічне обладнання, і всюди вивчають чужі мови. По дорозі на перший конкурс дітей-інвалідів — "Повір у себе" відвідуємо місто. Огортає почуття не жалю, а гордості за те, що велика сила правди є у старому прислів'ї — "козацькому роду нема переводу". Та не тому, що це козаки, а тому, що це жінки, які все ж таки врятували рід.

На прощання — несподіванка. У міській державній середній школі нас виводять хоромом на сцену і просять розповісти зібраним п'ятсот підліткам про себе, про Союз Українок Америки, та відповісти на запитання. Запитання змістовні і година промайнула швидко. Вчителі ґратують нам, кажучи, що ще так тихо ці школярі ніколи не висиділи. Ідемо гордо на пресконференцію.

Не хочеться виїжджати із цього зеленого, активного, привітного міста, наяву відчуваючи і в котрий вже раз, скільки Україна терпить від фальшивого розмежування — столиця та провінція. Міста України — не провінція.

МБХ

МИХАЙЛО ПРИЛУЦЬКИЙ

ШЕВЧЕНКОВА СВІЧА

БІЛЯ КАРТИНИ "КАЗАШКА КАТЯ"

Я пролетів пісків
гарячих далі,
і мертву воду
бачив у ріці —
Щоби казашку Катю
стріти на Аралі,
Із вогником-свічею
у руці.

Вона дивилася
мені у вічі,
І посмішка її —
небесний дух
Ішла до мене довше,
ніж сторіччя,
Крізь частокіл
червоний. І задух
Отруйних і отруєних
не нами...
Та посмішка, що всіх
і все вінча,
Озвалася дитячими
вустами:
"В моїй руці
Шевченкова Свіча..."

І доторкнувшись
до її долоні,
(Хай вибачає друг
мені, казах)
Я так, немов би
рідній доні
їй українською
сказав:
"Уклін тобі,
Катрусе ясноока,
Що Таразі світила
у журбі
Й запала йому
в серце так глибоко,
Що й досі в нім,
а він живе в тобі..."

Як маєш тут,
і чи щасливі внуки,
Під атомно-космічним
ковпаком?
І чи уран їх
не прирік на муки?

*Т. Шевченко. Казашка Катя. Сепія. 1856-1857 рр.
Taras Shevchenko's "Katya from Kazakhstan". Sepia. 1856-1857.*

Усе покручене
нешадним вітряком,
І в твоїм краї,
щедрому, як сонце,
І бідному,
як воскова свіча.
Прости, заглянув
у твоє віконце
Й жахнувся,
не повіривши очам:
В землянці діти
без води і хліба —
Шевченкові голодні
байгуші**
І каганець із пустки
сліпа...
Так моторошно
стало на душі.
Хіба таку він
вам пророчив житку.
Учитель всіх,
чий Божий дар
Судьбу народів
бачив ще в сповитку
Розквітлою, як сад.
А не радар

В степу духмянім.
І пекельний гриб
Над ядерним,
над полігоном смерті.
Він піднімається у небо,
та все вглиб.
Святі ворота
рушити заперті
Намірився. Щоби
і там
Все отруїти, спопелить,
змести...
Чи хоч відплатиться
катам?
Рахунки з ними
як звести?
Мовчать усі,
втомились від брехні.
І ти мовчиш,
невиннеє дівча.
Та чую,
як горить в мені,
Пече вогнем
Шевченкова
Свіча.

* Так казахи називали Тараса Шевченка.

** Байгуші — казахські діти-жебраки. Одна із тем малюнків Тараса Шевченка.

Михайло Прилуцький.
Світ мій зелений. Житомир, 1993.

ПОЧЕСНА ЧЛЕНКА СОЮЗУ УКРАЇНОК УКРАЇНИ

ТАМАРА СИС-БИСТРИЦЬКА

Кам'янець-Подільський — перлина подільського краю. Краса міста своєрідна і неповторна. Скелястий острів, оперезаний тугою петлею річки Смотрич, що тече у мальовничому глибокому каньйоні, став своєрідним природним п'єдесталом, на якому впродовж десяти століть відомі і невідомі майстри творили справжнє кам'яне диво. У місті народилися, вчилися і працювали багато вчених, письменників, художників, які залишили глибокий слід у духовному житті міста. І зараз тут творять чудові мистці — вчені, композитори, виконавці. Сьогодні — розповідь про людину, яка своєю невтомною довголітньою працею примножує славу рідного краю, — про збирачку фолкльору Тамару Сис-Бистрицьку. Розповіді про неї читачам спонукав III з'їзд Союзу українок, який відбувся у листопаді 1996 року у м. Києві, де найпершою із чотирьох Тамара Сис-Бистрицька була нагороджена дипломом Почесного члена Союзу українок. У перерві між виступами на виставці виробів народних умільців я придбала книгу "Перлини Товтрів-Медоборів", відкривши — прочитала:

"Земелько рідна моя!

Для кожного рідний край дорогий. Любов до землі рідної не заміряєш і не зважиш. Приходять і відходять люди, лишаючи після себе пісні, казки, легенди, — найбагатший дар для майбутніх поколінь!

То не спадщина для одного, а віно для усіх.

Земляки мої, подоляни! Прийміть же легенди Товтрів-Медоборів, як найдорожчий скарб, народжений і виплеканий далекими прадідами вашими.

Охороняйте його так, як життя власної дитини, бережіть, як очі свої, не повивайте в шати забуття, якими б вони блискучими не були, а щедрою рукою передавайте тим, хто буде жити після нас". Цими словами звертається авторка до читачів у передньому слові своєї книги "Перлини Товтрів-Медоборів", у яку ввійшли легенди, зібрані нею на Поділлі.

Тамара Сис-Бистрицька народилася у Кам'янці-Подільському 5 вересня 1913 року в убогій ліп'янці. Батьки її були дуже бідні, найбільше багатство, яке вони залишили доньці, — це чесне ім'я і величезну любов до народної творчості.

"Відколи себе пам'ятаю, — розповідає Тамара, — я жила піснями, казками, легендами". У цьому переконуєшся, коли слухаєш її спів, розповіді. Вона пригадує, як у ранньому дитинстві, коли їй було неповних чотири роки, якось вийшла

Тамара Сис Бистрицька.
Tamara Sys Bystrycka.

на поріг, взялася у боки і заспівала: "Дівка в сінях стояла, на козака моргала...", і раптом її спів перервався "пляцком" по тому місці, на якому сидять, і почулися слова бабуні: "То ти "Отче наш" не годна вивчити, а моргати на козака вже почала?!" Ненадовго подівав той "пляцок", бо вже наступного дня вона заспівала: "Зеленая осичина, в мене жінка позичена. Коли буду свою мати, буду людям позичати". Бабуня співала пісні, розповідала казки, бо як же без них, а внучка схоплювала їх, як каня воду. Досі пам'ятає незліченну кількість всього, що довелося чути у дитинстві, що запало в душу. Пам'ять моєї співрозмовниці дивує — їй же пішов 84 рік, а про будь-яку подію розповідає з найдрібнішими подробицями, пам'ятає та виконує пісні у різних варіантах. Може розповісти і про те, де, коли, від кого й при яких обставинах було записано пісню чи легенду, "побрехеньку" чи бувальщину. Гарно співає, проникливо, емоційно виконує кожну пісню, і все це тримає у своїй світлій голові. Її жартома називають "ходячою енциклопедією", "ходячим комп'ютером", А ще більше дивуєшся, коли дізнаєшся, що ніколи не користувалася друкарською машинкою, а тим паче комп'ютером.

Гідна уваги така історія з біографії Т.Сис-Бистрицької. Вона розповідає, що величезний вплив на її виховання мала родина священика Константина Ватича, які були людьми прогресивних поглядів. У спілкуванні з ними та їх ставленні до неї ніколи не відчувала неприязні, що з бідної родини. К. Ватич був членом Товариства "Просвіта" у Кам'янці-Подільському. Сім'я Ватичів брала активну участь у підготові вистави до відзначення у місті 50-их роковин від дня смерті Т. Г. Шевченка

(1911 р.). Вистава так і не відбулася, бо подільський губернатор за царським наказом заборонив її, люди таємно відзначали цю подію по домівках. У грудні 1910 року в Кам'янці гастролював театр з участю славетної української акторки Марії Заньковецької. Після одного із виступів до великої актриси вирішила звернутись Ольга Ватич, донька священика, гімназистка Маріїнської гімназії, щоб та дала консультацію щодо постановки "живих картин" і виготовлення костюма Музи. Дуже сподобалася Ольга Марії Заньковецькій, яка помітила в ній талант і сказала: "Твій образ — справжній образ музи Шевченка, античні шати тобі не потрібні, а одяг селянської дівчини". З цими словами зняла зі своєї шиї коралі, і, одягнувши їх на неї, продовжила: "Ось маєш початок, колись передаш тій, що буде достойна". Ольга Ватич була дуже вродливою і талановитою, згодом працювала у хоровій капелі О. А. Кошиця конферансьє, а коли капела виїхала за кордон — ще й перекладачем. Проїшли десятки років. І в 1964 році Т. Сис-Бистрицька потрапляє у Карлові Вари на лікування. Перебуваючи у Празі, випадково (а чи випадково?, бо ж вона, де б не була, завжди шукає те, що пов'язано з історією та культурою України, подільського краю) зустрілася з Ольгою Приходько-Ватич, між ними зав'язалася дружба. Ольга на той час займалася науковою діяльністю, переклала українською мовою підручник природознавства французького вченого Вагнера, ним користувалися в Україні до 1923 року. Сценічну ж діяльність завершила в українському музично-драматичному театрі "Май" у Празі, яким керував її чоловік Приходько, а син Андрій — оркестрою. Дуже дорогою була ця дружба для Ольги, що не пошкодувала своїй скромній, і наділеній Божим даром, землячці Тамарі Сис-Бистрицькій подарувати коралі Марії Заньковецької, сказавши при цьому: "Бережіть їх для такої, як Ви сама!" Проходили роки і Тамара Андріївна виконала заповіт Ольги, обрала гідну спадкоємицю дорогої для неї реліквії: вручила коралі відомій поетесі Наталі Кащук. Цікаво, де вони зараз. А слухаючи її, думаєш — скільки таких історій і знахідок у її житті. Потім, у розмові з нею переконуєшся, що дуже багато.

Хто ж вона, Тамара Сис-Бистрицька? Звичайна подолянка. Навчалася у місцевій школі, до педагогічного інституту на філологічний факультет прийняли її відразу на 2-ий курс навіть без свідчення про середню освіту, бо займаючись самоосвітою, дуже добре зналася на народній творчості. Трапилося так, що факультет розформували і довелося завершувати навчання на історичному факультеті Київського педагогічного інституту ім. М. Горького (тепер Київський державний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова).

Залюблена Тамара Сис-Бистрицька в історію і своєю невтомною працею творить її. Будучи вчителем, згодом працівником історичного музею, вона збирає фолкльор, і де б не була, — в дорозі, на базарі, на екскурсії, записує пісні, легенди, казки, приповідки, притчі, заклинання. "Пригадується мені, — розказує, — почала вивчати історію з семи років, і першим моїм "учителем" був вісімдесятишестилітній дід Олексій Сінковський, з яким пасла корову, а першою лекцією, яка назавжди запам'яталася, була розповідь та пісня про Устима Кармалюка".

І лише зовсім недавно почали видавати її збірки легенд, які збирала все своє життя. Саме збірка "Перлини Товтрів-Медоборів", що видана у 1994 році, розпочинається легендою "Як з'явився Кам'янець", записаною від першого вчителя. До неї увійшли 58 легенд. У книзі "Перлини Кам'яниччини" (1992 р.) вміщено 34 легенди. Більше 160-ти легенд ще не надруковано. Сподіваємося, що побачить світ і зібраний нею на подільській землі чудовий вірменський, польський та єврейський фолкльор. Не знайшли ще свого видавця дві історичні повісті "Подільська бувальщина" та "Гайдамацька пісня", які написані більше тридцяти років тому назад. Раніше їх не дозволяли друкувати, а тепер бракує коштів.

Збирала Тамара Сис-Бистрицька і пісенний фолкльор. Крім текстів чумацьких, обрядових та побутових пісень знаходила їх мелодії. Але найцікавішою знахідкою стала, записана в с. Мирутин (Славутський район) від лірника Семена Слюсаря, історична пісня про події 1734 року (повстання поневоленого селянства Поділля і Волині). Текст пісні, у якій відображені ці події з географічною точністю, вперше був знайдений Яковим Головацьким у Закарпатті, а вдруге — Юхимом Сіцінським у ярах Старої Ушиці на Поділлі, мелодія ж залишалася невідомою. Лірник С. Слюсар сказав, що слів усієї пісні не знає, але проспівав те, що перейняв у свого вчителя Трибора (так в селі називали старого лірника, який прослужив у царській армії 25 років, будучи сліпим, умів грати на багатьох інструментах, у тому числі і на тромбоні). Заключні слова пісні — заклик до повстання: "Гей котрії козаченьки будуть в світі жити, не забудьте козацької кари відплатити". Зібрані нею пісні увійшли до "Фолкльорного збірника", укладеного у співавторстві з В. Ф. Івановим ще у кінці 60-их років, але з політичних причин він так і не був надрукований. Зберігається рукопис у Матенадарані (Вірменія). Багато матеріалу замовляв Республіканський інститут фолкльору та етнографії. Своїми знахідками Т. Сис-Бистрицька завжди охоче ділилася, за що має подяки.

Т. Сис-Бистрицька відома не тільки в Укра-

їні, а й за її межами. Друкувалися матеріали та статті про неї у вітчизняних та зарубіжних журналах “Вітчизна” (1970 р.), “Віснику Єреванського університету” (1967 р.), “Історико-філологічному журналі” (1978 р.), “Народна творчість та етнографія” (1966, 1971 рр.), у тижневиках “Севан”, “Україна” (1968 р.). Згадують про неї як берегиню української народної творчості Седа Амірян у книзі “Здрастуй, Україно”, І. П. Березовський у статті “Сучасні збирачі фолкльору” (журнал “Народна творчість та етнографія” № 1, 1966 р.). Присвячує їй свої вірші поетеса Наталія Кашук (1937-1991 рр.), яка під час навчання у школі відвідувала заняття краєзнавчого гуртка, його керівником була тоді Тамара Сис-Бистрицька. Нарис “Подоланка” саме про неї. Н. Кашук пише: “Жінка має тих скарбів стільки, що скільки не наділяє ними людей, а все не біднішає” (Н. Кашук. Земна орбіта. К. 1972. — С. 94).

Працювала Тамара Сис-Бистрицька багато, навіть тоді, коли у роки війни доля закинула її у далекий Киргизстан в місто Ош. Там проживали переселенці з України ще з XIX ст., і вона не переставала у тяжкі часи збирати фолкльор та народні способи лікуванні, які зберігали тамтешні українці.

І тепер, незважаючи на свій поважний вік, вона займається громадською роботою. Допомогає таким, як сама, бо ще може ходити. У різних підприємствах шукає допомоги для людей похилого віку та інвалідів, і це їй вдається.

Ніхто так, як вона, відомий на Поділлі краєзнавець, не проведе екскурсії (тепер запро-

шують її лише тоді, коли до міста приїжджають почесні гості). Не маючи гучних звань і титулів (не вважала особливим для себе), вона по цей день надає консультації студентам, письменникам, визначним науковцям і початківцям-аспірантам — історикам, літературознавцям, фолклористам з різних куточків України, їх важко перерахувати. Сама ж наукою тепер займається обмежено через хворобу очей. До неї досить часто приходять з редакцій газет, аби записати з її вуст цікавий матеріал. Тамара робить безкоштовно.

Сьогодні дослідника Тамару Сис-Бистрицьку часто запрошують на зустрічі з учнями та студентами. Її спогади і розповіді молодь сприймає з великим інтересом, тому що подає їх особливо, надзвичайно цікаво, використовуючи фолкльор, зібраний нею. Коли після таких зустрічей їй дякують, вона каже: “Не мені дякуйте, а своєму мудрому народу. Я лише намагалася все своє життя збирати, берегти перлини народної творчості, щоб передати їх вам. Шануйте, бережіть їх і ви!” Є у неї послідовники, студенти, учні, серед них і одинадцятирічний правнук Андрій, який також починає збирати фолкльор, своїми розповідями про почуте часто тішить свою прабабусю.

Нагороди пані Тамари легко перерахувати. Рік тому вона стала міським лавреатом премії з етнографії і фолкльору. Пишається щойно одержаним дипломом Союзу Українок. Але найбільша нагорода для неї — визнання людей і потреба в її творчій роботі. Вона бажає, щоб люди шанували і берегли все те, що створив народ впродовж своєї багатовікової історії.

НОВІ ВИДАННЯ

Людмила Смоляр. *Минуле заради майбутнього: Жіночий рух Наддніпрянської України другої половини XIX початку XX ст. Сторінки історії.* Астропринт: Одеса, 1998.

Ця книжка якраз вийшла друком, тиражем тисяча примірників. Результат десятилітньої праці по всіх архівах України та деяких Росії; книжка подає надзвичайно повний образ багатого громадського життя жінок в Україні у період панування Російської імперії. Без жодного перебільшення, можна сміло сказати, що це найкраща праця у галузі історії України, що вийшла в останньому році.

Людмила Смоляр дає новий фактаж, повертаючи Україні її незнану історію. При чому, не входячи в голослівні дефініції рухів та попередніх приналежностей, автор подає образ цілісного розвитку громадських рухів в Україні які також були, як вивляють наявні матеріали, українськими громадськими рухами. Смоляр охоплює майже повністю всі прояви громадського життя в Україні на канві жіночих організацій. Вона привертає увагу читача на правовий, політичний, економічний, та

культурний стан України, як також подає віньєти чільних літературних постатей.

Саме таких книжок треба Україні. Інформативних, неголословних, розважливих, цікавих. Вони повертають Україні її правдиву історію, а не зміфологовані оповідання. Тисяча примірників до яких автор була змушена доложити власні гроші — це до плачу мало для України. Книжку обов'язково треба перевидати і то відразу.

До речі, подібної праці про російських жінок немає, і російські вчені відразу кинулися робити пляни російського перекладу праці.

Людмилу Смоляр, яка вже декілька років читає курси в Одеському університеті харчової промисловості з історії жіночих рухів в Україні, треба привітати з таким подвигом. І ще треба побажати сил, щоб закінчити наступний етап праці — жінки у період відродження Української державності у 1917 році.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ
АННУ МАЛИНЯК, ІРИНУ КОНОВКУ, ХРИСТИНУ КОНОВКУ, АЙЛІН ДОНОФРІО САВЧУК,
ЯКІ ВСТУПИЛИ ДО 97-го ВІДДІЛУ У БАФФАЛО, Н.Й.

КНЯЖИЙ ДАР НА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ – ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ В УКРАЇНІ

З вдячністю повідомляємо, що на бажання Любомири Пежанської, при референтурі Суспільної Опіки, створено **Тривалий фонд імени Любомири та Михайла Пежанських**, який досі начисляє 44,000.00 дол. В імені Союзу Українок Америки складаємо щиру подяку Любомирі Пежанській з родиною за турботу хворими дітьми в Україні та забезпечення їхнього лікування. Свідомість, що діти є майбутністю народу України підкреслює важливість та необхідність цього фонду.

Спасибі Вам!

Лідія Черник,

референтка Суспільної Опіки США.

Анна Кравчук,

голова США.

Пригадуємо, що Стипендійна Акція США адмініструє Фондом ім. Еви Сташків, з відсотків якого кожного року надається стипендії для членок Союзу Українок Америки. Реченець зголошення на академічний рік 1999-2000 до кінця травня ц.р. За ближчими інформаціями просимо звертатися до референтки стипендій Люби Більовщук на адресу:

UNWLA Inc. Scholarship Program
P. O. Box 24
Matawan, New Jersey 07747
Attention: Luba Bilowchchuk
tel.: 732-441-9530 fax: 732-441-9377
e-mail: unwla@worldnet.att.net

Гуманітарна допомога закарпатцям від Союзу Українок Америки. Закінчився митний огляд. Голова Закарпатського Відділу Союзу Українок д-р Оксана Ганич задоволена — все в повному порядку, можна починати розвантаження.

Отримавши повідомлення про стихійне лихо на Закарпатті, референтура Суспільної Опіки, з одобренням Екзекутиви Союзу Українок Америки, прийняла рішення про негайне зорганізування допомоги потерпілим.

7 листопада 1998 року для придбання ліків вислано п'ять тисяч доларів до Союзу Українок Закарпаття, який налічує 13 філій (голова Відділу д-р Оксана Ганич. Відділ відповідає округам, філії — відділам). Згодом наступних 5,000.00 дол. До 31 січня 1999 р. СО США виплатила 25,614.63 дол.

До округ і відділів США вислано обіжники з проханням до членства зібрати якнайшвидше гроші, одяг і речі домашнього вжитку.

Українська радіопрограма УБН "Ранок з нами" виділила час для інтерв'ю з референткою Суспільної Опіки США Лідією Черник і д-р Оксаною Ганич, яке провела диктор радіовисилання Ксеня П'ясецька.

За стараннями членства, укомплектовано

600 пакунків і вислано перший контейнер фірмою "Міст" до Ужгороду. Українська Кредитова Кооператива "Самопоміч" подарувала 5.000 дол. для оплати транспорту.

Генеральний консул України в Нью-Йорку Юрій Богаєвський люб'язно погодився полагодити формальні справи стосовно документації.

26 січня ц.р. перший контейнер допомоги потерпілим прибув до Ужгороду. 22 лютого ц.р. прибув другий транспорт (разом 1,200 пакунків).

Членки СУ Закарпаття з вдячністю зайнялися розвантаженням і доставою пакунків мешканцям районів і сіл, знищених стихією.

Екзекутива і референтура Суспільної Опіки США висловлює щиру подяку всім людям доброї волі, які датками, працею, порадою, чи й опікою прийняли активну, безінтересовну участь у цій акції.

Просимо продовжувати складати пожертви, поскільки життя і здоров'я мешканців Закарпаття, на території повені, і далі в небезпеці.

Пожертви звільнені від податку, суму датку можна відняти від оподаткування в межах закону IRS. Чеки просимо виписувати на:

UNWLA, Inc. Welfare Fund
108 Second Avenue
New York, NY 10003
Attention: Lidia Czernyk,
UNWLA Social Welfare Chair

Списки жертв будуть поміщені в нашому журналі. Вже отримуємо перші повідомлення і листи вдячності з Закарпаття.

Щире спасибі Вам усім!

Лідія Черник,
референтка Суспільної Опіки США.

XXV КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

28—31-го травня, 1999 р.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ КОНВЕНЦІЯ!

Як, напевно, вже всім відділам і членкам СУА відомо, наша XXV-та Конвенція відбудеться 28-31 травня 1999 р. в околиці Чикаго, у Westin O'Hare Hotel, 61000 N. River Road, Rosemont, IL 600018.

Запляновані, крім пленарних нарад, цікаві доповіді, панелі, мистецькі виступи і культурні розваги. Комітет теж організує оглядини міста й "Українського села".

Квіточку конвенції є ірис. Виготовляємо оригінальні сувеніри-пам'ятки цього нашого найвищого законодавчого збору, яким є Конвенція СУА, що відбувається кожних три роки.

Конвенційний комітет звертається до всіх голів Окружних Управ і відділів з проською активно включитися у підготування цієї важливої події в діяльності нашої організації. Без співпраці всіх відділів, комітет ніяк не зможе бездоганно виконати покладений на нього обов'язок, який уважає почесною і вирізненням.

Отож, дуже просимо якнайшвидше вибрати делегаток і відіслати усі потрібні форми до Конвенційного комітету.

Крім того, заохочуємо всіх зацікавлених союзянок прибути до Чикаго в характері гостей, які будуть користуватися усіма привілеями (крім права голосу).

Конвенційні кошти дуже доступні. Інформації про кошти і потрібні форми вже вислані до голів відділів.

Тому, дорогі голови Окружних Управ і відділів та членки СУА, у плянах своєї діяльності поставте на першому місці XXV-ту Конвенцію нашої організації, адже від нас залежить її успіх. А наш успіх — це черговий доказ громадської, національної і політичної зрілості українського жіноцтва у США.

Іванна Горчинська

СКЛАД КОНВЕНЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

Голова:	Олена Семянчук-Матвішин
Заступниці:	Оксана Крушельницька
Секретарка:	Валентина Хома
Скарбник:	Ніля Бріджман

Голови підкомітетів

Адміністрація:	Гандзя Скуб'як
Реєстрація:	Оксана Мельник
Бенкет:	Валя Хринівська
Програма:	Іванна Річардсон
Преса:	Іванна Горчинська
Фінанси:	Ірена Гаджера
Пам'ятки:	Ляриса Кецала
Від Екзекутиви СУА:	Таїсса Турянська

THE 25th UNWLA CONVENTION APPROACHES

May 28-31, 1999

As most of you already know, our 25th convention will take place May 28-31, 1999 in the Chicago area at the Westin O'Hare Hotel, 6100 N. River Road, Rosemont, IL.

In addition to plenary sessions, there are plans for interesting presentations, panels, performances and cultural activities. The Convention Committee is also planning a brief tour of downtown Chicago and the "Ukrainian Village".

The convention flower is the iris. Beautiful and unique souvenirs are being prepared to commemorate our most important law-giving convention meetings which take place every three years.

The Convention Committee is appealing to all Regional Council and Branch Presidents to actively assist in the preparation of this important event in the life of our organization. Without the full cooperation of all branches, the committee will not be able to properly fulfill the task with which it has been charged.

We strongly urge you to select your delegates as soon as possible and return the requested forms to the Convention Committee. We also encourage all members to come to Chicago as convention guests. Guests will enjoy all the convention privileges of delegates, except official voting rights.

Convention costs are very reasonable. Information about convention costs and the required forms have already been sent to all of our Branch Presidents.

We urge all of you to make attendance at the convention a top priority for your plans for 1999. The success of our convention depends on all of us and that success will serve as testimony to the achievements of Ukrainian women in the U.S.

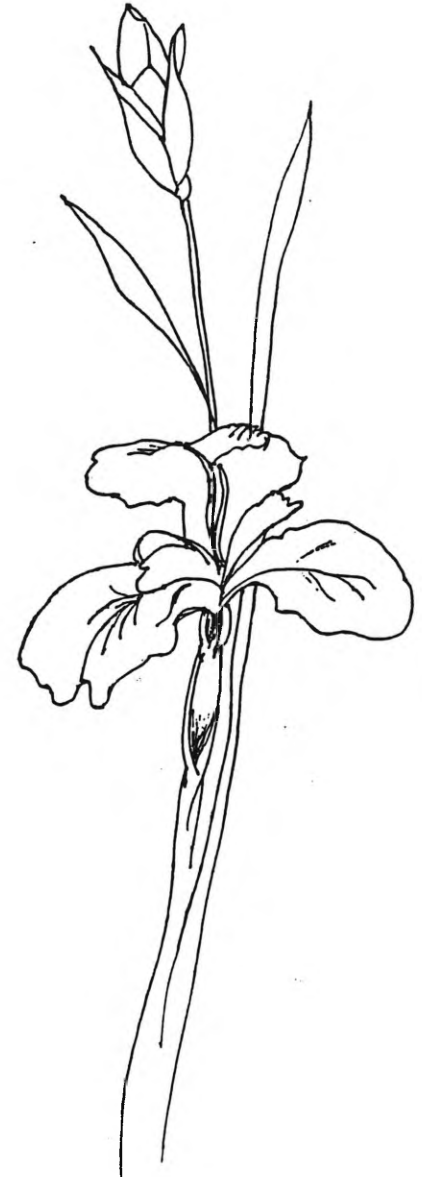
-- I. Gorchynsky

CONVENTION COMMITTEE

Chair	Olena Semianczuk-Matwyszyn
Vice Chairs	Oksana Krushelnycky, Lubomyra Kalin
Secretary	Valentyna Choma
Treasurer	Nelia Bridgeman

Subcommittee Chairs

Administration	Handzia Skubiak
Registration	Oksana Melnyk
Banquet	Valia Chryniwsky
Program	Ivanna Richardson
Press	Ivanna Gorchynsky
Finance	Irena Gadzera
From the UNWLA Executive Committee	Taissa Turiansky

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America, Inc.

MARCH 1999

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

LIDIA BURACHYNSKA ~ IN MEMORIAM

On January 29, 1999, the Ukrainian National Women's League of America lost one of its most cherished and prominent members, Lidia Burachynska-Rudyk, an extraordinary woman whose talents as an editor, educator and ethnographer enriched our organization, the Ukrainian community in the diaspora and her beloved homeland.

Lidia Burachynska spent her childhood in Bukovyna. As a young woman, she earned a degree in engineering, but like so many men and women of her generation, found her professional aspirations submerged by the tides of a world war during which she lost her husband Stephan Rudyk, her son Vasyl, and her homeland.

In 1949, after a circuitous route through a war devastated Europe, Lidia Burachynska emigrated to the United States. She settled in Philadelphia, immersing herself in the life of the Ukrainian American community and becoming an active and committed member of Branch 20 of the Ukrainian National Women's League of America. Her dedication to the UNWLA was multi-faceted. Armed with the writing and editorial skills she had acquired in her native Ukraine, Lidia Burachynska joined the editorial staff of *Our Life*, writing prolifically on all aspects of Ukrainian art and folk art. Appointed editor in chief of the magazine in 1951, she worked diligently at collecting and publishing varied and interesting articles on Ukrainian ethnography, and other topics of interest to the Ukrainian community and especially to the Ukrainian women within that community.

Ms. Burachynska's interest in women's issues, women's aspirations, women's potential, and women's concerns led to a growing interest in the Ukrainian women's movement and an increasingly more active role in Ukrainian women's organizations. While she continued to play an active role as a member of Philadelphia's Branch 20, she began to participate in the organization's regional and national programs and activities. Recognized for her devotion to the organization and for her numerous contributions as women's activist, editor, and preserver and promoter of Ukrainian heritage and culture, she was elected National Vice President of the UNWLA, then served as National President from 1971 to 1974. In 1982 she was named Honorary President, a title conferred on esteemed UNWLA members whose contributions merit a special tribute.

Ms. Burachynska was also a member of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, and served as WFUWO's president from 1997-1982. She was also Honorary President of WFUWO. Under the auspices of the WFUWO's Ukrainian Folk Art Committee, she authored the Ukrainian language text of *Ukrainian Folk Costumes*. The book, attesting to her knowledge of and deep respect for Ukrainian folk art, was published by the WFUWO in 1992, under the capable administration of Natalia Danylenko.

We mourn the loss of this accomplished and extraordinary woman, but we hope to honor her memory in deeds as well as words. It is with this idea in mind that the UNWLA has established the Lidia Burachynska Memorial Scholarship Fund for scholarships to be awarded to students of Ukrainian folk art in Ukraine. Tax deductible contributions to the fund may be sent to: UNWLA Scholarship Fund, Lidia Burachynska Memorial Fund, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747.

Editor's Note: I met Lidia Burachynska in 1972, the last year of her tenure as editor in chief of this magazine. Our meeting was happenstance with a curiously ironic twist. I had recently returned from Europe, having spent two weeks visiting Ukrainian villages in Ceausescu's Romania, villages in which almost every house was elaborately adorned with Ukrainian folk art, floral wreaths and chains painstakingly and lovingly painted on whitewashed walls -- elegance in a land smitten by the squalor of tyranny and poverty. Editor Burachynska learned of my travels through these villages, asked to see the photographs I had brought back and interviewed me. She wrote an article about the ethnographic significance of the wall paintings, a significance lost on me at the time. What I was impressed with was having my name, for the first time ever, in the pages of a magazine. Today I reflect on that meeting with humility and with a perspective much altered by time and experience. My name is again in the pages of this magazine, but what matters most to me is the content of those pages which I edit and for which I am responsible. I hope she would approve.

TWO UNWLA CONTAINERS WITH HUMANITARIAN AID ARRIVE IN UZHHOROD, TRANSCARPATHIAN UKRAINE

New York Regional Social Welfare Chair Oksana Lopatynsky, Social Welfare Treasurer Anna Rak, and National Social Welfare Chair Lidia Czerny with some of the packages that were sent to Zakarpattia.

UNWLA Social Welfare Chair Lidia Czerny and her Social Welfare Committee sprang into action as soon as the news of severe flooding in Transcarpathian Ukraine reached the USA on November 5, 1998. Contact was immediately made with Atena Pashko, president of Soyuz Ukrainok of Ukraine, and Dr. Oksana Hanych, president of Soyuz Ukrainok for the Transcarpathian region (oblast) of Ukraine .

The severe flooding destroyed 119 villages and left over 400,000 people homeless. The full extent of the damage will not be known till the spring, when the snow has melted. The government and people of Ukraine came together as never before with assistance for the victims of this tragedy. So did our UNWLA membership.

Upon learning of the dire need for medicine for the flood victims, \$5,000.00 was immediately sent on November 7, 1998, followed by an additional \$5,000.00 soon after. Together with the National Executive Committee, a decision was made to send urgently needed children's clothing, household goods and other necessities to Soyuz Ukrainok in Uzhhorod through Meest. In circulars to all UNWLA members, an appeal was made and

in less than three weeks the first container, loaded with 600 packages of goods, left for Uzhhorod. A second container, with another 600 packages, left on January 25, 1999 and arrived in Uzhhorod in mid February 15, 1999.

We thank Consul General of Ukraine in New York, Jurij Bohajevsky, for his invaluable assistance with the formal arrangements for the shipments. We are also very grateful to the Self Reliance Federal Credit Union of New York for the donation of \$5,000.00 which funded the shipment of the first container. Special gratitude goes to Ksenia Piasecki of the Ukrainian Broadcasting Network (UBN) on Radio Station 1430 AM at 8 a.m. (Ranok z Namy) for her interview with Lidia Czerny and Dr. Oksana Hanych.

The cooperation of the UNWLA Regional Councils, Branches, members and other individuals who supported our appeal made it possible for the UNWLA to act swiftly and generously. As of January 31, 1999, the UNWLA Welfare Fund has spent \$25,614.63 to cover the costs of humanitarian aid to Transcarpathian Ukraine and intensive plans are being made for further distribution.

The donation lists pouring in from UNWLA

Branches as well as individual contributions will be published in a future issue of *Our Life*. The UNWLA Social Welfare Committee is extremely grateful to everyone for understanding the needs of our brothers and sisters who suffered from this terrible calamity and for responding so quickly and so generously to our appeal for assistance. The UNWLA Executive Committee and Social Welfare Chair Lidia Czernyk ask people of good will to continue to help us help the flood victims. The Ukrainian National Women's League of America, Inc., is a non-profit

tax exempt organization under IRS Code Section 501(c)(3)-GIN 1874. Your tax deductible donations will be appreciated. Please make checks payable to:

UNWLA, Inc. Welfare Fund

108 Second Avenue

New York, NY 10003

Attention: Lidia Czernyk,

UNWLA Social Welfare Chair.

You can also reach us on the Internet at

unwla@worldnet.att.net

EDUCATION, NURTURING, INTELLIGENCE AND THE UKRAINIAN PRESCHOOL: VYKHOVANNIA

by Irene Pyskir Oleksiuk
UNWLA Education Committee Chair

Most parents want the best education for their children. They are very careful in selecting good private schools and are vigilant about what is going on in the public school their child attends. However, before children attend formal school or even preschool, their brains are already absorbing everything in their environment. According to recent studies on infant's brains, brain cells multiply at a rapid pace. It is therefore necessary to have excellent parenting and provide children with all sorts of positive stimuli in infancy and childhood.

We Ukrainians usually bring up our children speaking Ukrainian first, knowing that English will be learned soon enough. In some homes children also learn English side by side with Ukrainian. Though most of us instinctively and through experience know that children grasp information quickly, scientists have now corroborated this fact through electronic brain wave scanning. They are also finding out that the human brain is capable of even more than anyone imagined. In many parts of the world, learning several languages at home and in school is nothing unusual. It is part of a good curriculum in school or a practical matter in mixed marriages, a requirement for work, or a necessity for getting along with neighbors across borders.

It is only recently that teaching languages other than English has become a practice in lower grades in many schools in the United States. Schools are also revamping their curricula to balance content learning with character, emotional, spiritual or whole person education (nurturing of the whole child). Crime, divorce, poor parenting have all taken their toll. From the president down, everyone wants to correct the situation through education. Head Start, the early intervention program initiated in the 1960s, is making

a comeback. Though costly, it is a program beneficial to children. Early education is also becoming quite common, beneficial and even necessary since so many mothers work.

A good preschool stimulates all of a child's faculties and senses. It is a springboard for socialization skills and sharing, language skills and motor skills, and stimulates a child's imagination and creativity.

Luckily, the UNWLA operates many preschools throughout the U.S. Unfortunately, attendance has receded in recent years and the reasons are many. However, given the information above, we should all rethink their usefulness in preparing our preschoolers for school and life in general. The benefits of a child attending a stimulating sadochok (little garden) or svitlychka (little light or enlightenment) are endless. What better place for a preschooler to be!

First, children in preschool learn the sounds and symbols of the Ukrainian language. They play and sing, learning new words, concepts and experiences. Preschoolers develop their small muscles by drawing, painting and manipulating many different objects. They count their blocks, they build with them, knock them down, laugh and build again alongside their peers. They learn cooperation and form bonds of friendship which may begin a life long relationship. Spiritual and emotional attachments to Ukrainian holidays, heroes, traditions, music and the arts are inculcated early. Both intellectual and emotional learning takes place. At the same time, children are developing their language skills with new words and new songs, enriching their brain power.

Secondly, a good start in Ukrainian preschool leads to a school of Ukrainian studies. Here, of course, there is more language, culture and history, new

friendships, more *vykhovannia*. As much as our children complained because their American friends were home on Saturdays watching cartoons, they later looked forward to meeting their "Ukie" friends at "Ukie" Saturday school. And of course they learned English! We were and are good parents -- our children's brains were nourished and nurtured. Many of our children excelled and went on to earn high degrees in many and varied professions. Some even speak more than two languages.

A third benefit is that your child or grandchild will have developed the potential for continuing Ukrainian society in the diaspora, feel a valued member of a large community and perhaps even contribute in some ways to Ukraine's future. Many American or Canadian born Ukrainians who are fluent in the English language, start

businesses or volunteer in some way to help with the development of a modern democratic Ukraine. And even if they don't, they'll have memories for a lifetime. Who knows what interests, hobbies, or intellectual pursuits are decided on because of wonderful experiences in childhood.

Sending your child or grandchild to a Ukrainian preschool can only reap many, many benefits. Fostering learning of any kind is never easy. Without a doubt, some children need more encouragement than others, but it's all worth it in the end. Check the newspapers or radio broadcasts in your city or town, or better still, contact your local UNWLA Branch and think seriously about enrolling your child in a Ukrainian preschool. Patriotism is not the only issue or the most important issue; it's also intellectual and emotional brain power.

UNWLA BRANCH 30 HOSTS ANNUAL ART EXHIBIT

by Nadia Liteplo

Members of UNWLA Branch 30.

On Sunday, November 15, 1998, UNWLA Branch 30 of Yonkers held its annual art exhibit and bazaar in St. Michael the Archangel's Ukrainian Catholic Church Hall. Each year Branch 30 invites several Ukrainian Artists to participate in this event. This year, selected woodcuts and etchings of the late Jacques Hnizdowsky, the paintings of Slava Hnatiw, and paintings and ceramics from the Chryzanta Gallery were exhibited.

In addition to hosting this art exhibit, Branch 30 sold baked goods, Ukrainian Christmas cards, notecards, cookbooks and honey which was donated by one of its members, Roxolana Podpirka. Handmade Christmas ornaments by Halyna Slabodukh were very popular.

In previous years, Branch 30 has exhibited works by Christina Holowchak-Debarry, Wolodymyra Wascicko, and Slava Gerulak. Proceeds from this event are allocated to the UNWLA Scholarship Fund.

*Our Life welcomes articles about the activities and special events of UNWLA Branches.
Please send articles and photos to the attention of the English Language Editor .*

THE THREE MARTAS

by Marta Zielyk

Marta Zielyk holds the position of Diplomatic Interpreter at the State Department. She is not a political appointee. All views, thoughts and ideas expressed in this article are her own and do not reflect the views of any body of the US government.

At the Lviv Opera House, during the First Lady's first office visit to Lviv, Ukraine. November 1997. From left: Marta Kolomayets-Yanevska, Marta Zielyk, Hillary Rodham Clinton, Marta Jarosewich-Holder, Lyudmyla Kuchma.

There is a quaint Ukrainian custom to which I was introduced only after numerous trips to Ukraine. It has to do with making a wish when one stands between two people of the same name. If, for example, a Sofia happens to find herself in the presence of two Ivans, she should stand between them and make a wish. Supposedly, her wish will come true. If there is indeed any basis to this belief, then the Vice President of the United States, Al Gore, the First Lady, Hillary Clinton, and the former US Ambassador to Ukraine, William Miller, will be thrice blessed. All of them were recently lucky to stand between not two, but three -- count 'em -- three Martas: Marta Jarosewich-Holder, Marta Kolomayets-Yanevska and yours truly, Marta Zielyk.

I am sure that none of "The Three Martas" as we have taken to calling ourselves could have imagined that our paths -- professional and personal -- would be so intertwined. Which of us could have predicted, when we were 16 year olds sitting around a Plast vatra at Vovcha Tropa, that more than twenty years later we would regularly get together for sushi in a restaurant in the chic Podil area of the capital of an independent Ukraine? Which of us could have dreamed, when we were listening to Saturday morning Ukrainian classes in our hometowns of Chicago and New York and Silver Springs, Maryland, that one day

we would all be working for the US government, each in her own way helping to further the relationship between the United States and Ukraine? And finally, could any one of us have ever dreamed up a set of circumstances which would bring the three of us together in the same place, at the same time, with the Vice President and the First Lady of the most powerful country in the world, with a photographer ready and waiting to record the meeting?

Though I am sure that all of us point proudly to these photographs as a tangible reflection of the fact that we have indeed reached a certain level in our professional lives, the essence of the story of "The Three Martas" is not having our picture taken with VIP's. For while it is personally gratifying, this accomplishment is insignificant compared to the true heart of this story: friendship, or more specifically, friendship between or among women, or girlfriends, as we like to call ourselves. The older I get, the more intensely I treasure the fact that I have friends like the two Marta. Next to my family, of course, they are the ones who keep me grounded, the ones who serve as my anchor during life's good, bad and thrilling experiences.

I don't think our friendship was something inevitable or preordained. Our paths had intersected at various points in our lives, and our friendship evolved through a natural process in which such friendships are

consciously or unconsciously made, reexamined, discarded or cemented over long periods of time. The fact that we were three rare Martas in a world full of Oksanas and Marikas and Olyas is totally coincidental, though it did make for a good conversation starter with Al Gore and Hillary Clinton.

Initially, we all chose different career paths: journalism, environmental studies and political science. We had varying degrees of involvement in the Ukrainian diaspora communities. We were all very migratory, living and working in different cities of the world. And yet, despite distances in time and geography, despite our hectic lifestyles, despite marriages, transatlantic moves and many other unexpected twists and turns in our lives, we have remained friends.

As I write this, I can hear my mother saying to me, "So ... I still have friendships with people from the DP tabory from fifty years ago." True enough. But I feel, that in a way, it is perhaps easier to maintain friendships with those with whom you have shared life's wrenching experiences: a war, displacement, a traumatic uprooting, a second beginning. These events naturally tie people together. I am convinced that for my generation -- living the comfortable, prosperous life, not knowing tragedy on the massive scale our parents knew -- it is much easier to become so involved in our own material lives that we begin to lose sight of the importance of that which nourishes the soul. So, with all due respect to my mother and her wonderful friends, I feel that I couldn't have picked better friends if I had ordered them custom made from a catalog. Rather than growing apart as the physical distances between us grew, we have learned to appreciate each rare encounter and store it away as a treasured memory. Rather than allowing life's inevitable changes to divide us, we have used those changes to make our friendships richer and more complex. My "girlfriends" reflect me, but through their friendship, a better version of me.

And when I say "a better version of me", I mean not only metaphysically, but quite literally. After all, it was one of the Martas who saved me from a very uncomfortable predicament during a recent business trip to Kyiv. As the Ukrainian interpreter for the US State Department, I was to work with a delegation headed by Deputy Secretary of State Strobe Talbot, which was to arrive in Kyiv one snowy winter day last year. The delegation was arriving from Moscow on Monday morning and going straight into meetings with Ukrainian government officials. I was to fly in on Sunday, recuperate from the flight and be ready to work on Monday. Well, it snowed the day of my departure from Washington, DC. And it snowed even harder at New York's JFK airport. And by the time I crossed the Atlantic, the snow had turned into a blizzard and Ukraine was covered with ice. And so, I arrived at my destination 28 hours after starting out, after one cancelled flight, two serious delays, and a diverted landing. It was two o'clock in

the morning, a mere five hours before our first meeting was to start. Naturally, all hope that my luggage would be able to keep up with me was lost somewhere over Germany. As we were forced to make a weather-related emergency landing in Berlin instead of Vienna, I panicked. The wrinkled jeans and heavy snow boots in which I had travelled, were hardly appropriate for an official meeting with Ukraine's Foreign Minister. I hesitated just a second and then called one of the Martas from the airport. "No problem," she said, unnaturally cheerful for that hour of the morning. "Come to my apartment before going to the hotel." Half an hour later, a cup of hot tea and a fashion show were waiting for me. Marta had laid out a choice of three dresses, two jackets, shoes and even stockings for me and with no trouble at all, I was able to put together an outfit that was sure to get me through a day of meetings, press conferences, an official luncheon and a dinner.

The punchline of the story came the following morning when I joined the entire Talbot delegation for a pre-meeting breakfast at the residence of the US Ambassador to Ukraine. There I was, dressed from head to toe in borrowed clothes, when the wife of the Ambassador greeted me with "Marta! I have never seen you look so elegant!" I managed to stammer out a weak "Thank you" and decided right then and there that I would definitely have to rethink my concept of fashion sense!

I consider both Martas' homes in Kyiv my personal "command central". If someone from the US needs to reach me while I am on business in Kyiv, they don't call my employer, the State Department, nor do they contact the American Embassy in Kyiv. They call one or both of the Martas. In April of 1995, after a particularly hectic few days with Strobe Talbot, who was in Kyiv to prepare for the first ever state visit of a US President to Ukraine, I dropped in on one of the Martas way past midnight for some much needed R & R. I was greeted at the door with the news, which had come through an elaborate series of telephone messages, that my youngest sister had given birth to her first child, Kalyna. Marta and I were so thrilled by the news that our squeals of delight had her Ukrainian Babushka neighbors poking their heads into the corridor to see what those "amerykanky" were up to at this hour of the morning. By a strange coincidence, two years later, it was also at Marta's home that I learned of the birth of my godson Luca, my sister's second child. We celebrated with liberal amounts of "Ukrainskoye shampanskoye" and the fact that Marta's refrigerator always seems to be stocked with champagne is another reason (shallow, but true) I consider her such a soul mate!

It was at the other Marta's house, during a fairly recent working trip to Kyiv, that I got the sad news about a medical emergency involving one of my Siamese cats. My catsitter managed to track me down by calling my parents who called Marta Yanevska who called Marta Holder just as I was sitting down to dinner at the latter's home. The

ever gracious hostess, Marta has never reproached me for spending an hour on the phone with the animal hospital in Washington and for missing the first two courses of her delicious and lovingly prepared meal.

It is easy to guess what I wish for when I stand between the two Martas. I wish that the friendship endures.

And as time goes by, I think this wish thing really works. Fashions have come and gone, jobs, boyfriends and husbands have come and gone, ambassadors and even presidents have come and gone, but The Three Martas are here to stay!

ALZHEIMER'S DISEASE/DEMENCIA

by Ihor Magun, M.D.

Dementia is a syndrome in which our higher-reasoning ability decreases to the point that it interferes with even simple activities of daily living. There are two major causes of dementia in older individuals: Alzheimer's disease and vascular dementia. People as young as forty can get Alzheimer's, but it usually affects people over the age of seventy-five. As a greater number of individuals are living longer, there is more public awareness of problems occurring with changes in intellectual ability as people age.

Individuals with Alzheimer's disease have a progressive decline in mental abilities accompanied by behavioral changes. The disease begins with diffuse injury to the brain with the formation of fibrotic areas called neurofibrillary tangles. These can only be confirmed with a biopsy, which is rarely performed except post-mortem. The etiology (cause) of this disease remains elusive, but there has been significant progress in the biochemical and genetic research on the disease.

Vascular dementia, which accounts for about fifteen per cent of dementia cases, is caused by strokes and can be due to problems with small blood vessels. Individuals afflicted with vascular dementia probably have other medical problems, including hypertension, diabetes, and elevated cholesterol. Special imaging techniques such as CAT scans and MRI scans can appear deceptively normal.

There are specific criteria used to diagnose dementia, but anyone who seems to be exhibiting symptoms of dementia should be evaluated to exclude any condition which appears to be dementia but is a correctable medical condition.

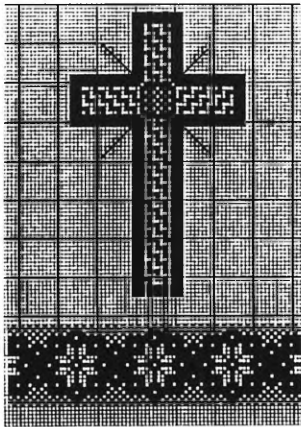
The greatest problem with dementia is usually the behavioral problem which can be extremely difficult to deal with, especially for caregivers. To reduce problems, one needs to simplify the patient's environment and to focus on

factors which provoke disruptive behavior and minimize them.

For end-stages dementia, in the individual with few or no verbal abilities, the quality of life is very poor. The main problem for caregivers is not knowing the specific wishes of the individual. All families should have what is known as an advanced directive. This should be addressed during the early stages of dementia where specific individual preferences about the desire for cardiopulmonary resuscitation, tube feeding and antibiotics can be determined.

Certain studies have shown that there are several medical therapies which slow the progression of dementia. One is estrogen replacement in women. Aspirin and ibuprofen and Vitamin E supplementation are other agents suggested. These should be considered only recommendations; they have not been proven to be the standard treatment regimen. For vascular dementia, control of the underlying problem is as important as the use of aspirin or Vitamin E. Two medications with variable results are currently available, Cognex and Aricept. Other medications are in the final stages of development and may prove to be of greater value. With improved medical research and the use of computer technology, the overall management of dementia will be easier. The future appears promising.

The National Alzheimer's Association in the United States of America is very supportive and is a wonderful source of helpful information. They may be reached at 1-800-272-3900 or via Internet at www.alz.org.

18-го грудня 1998 р. в Пармі, Огайо відійшла у вічність **сл. п. Ольга Загородна Трачук**. Останні роки покійна була вільною членкою СУА, а попередньо, коли проживала в Нью-Йорку, була членкою і мистецькою референткою 82-го Відділу СУА. Була активною в Українському Музею, якого стала меценатом. Їздила у різні місцевості США та Канади, де вишувала потрібні для Українського Музею матеріали, як наприклад, про перших емігрантів з України, але головним її зацікавленням були вишивки. А їх немало привозили емігранти усіх "хвиль". Працювала також в Українському Музею, де провела консерваційно-очищувальну роботу та впорядковувала за інвентаризаційними номерами такі колекції, як збірка вишивок Волині проф. Василя Шумовського, яку передав до УМ о. д-р Юрій Шумовський; збірку київських гаптів Катерини Нижанківської, 40 писанок з архаїчними мотивами та інші.

Від 1978 р. до початку 1992 р. виготовляла таблиці wzoriv do

**СЛ. П. ОЛЬГА ЗАГОРОДНА
ТРАЧУК**

вишивання для журналу "Наше Життя", дбаючи про їх опис, походження, кольори, тощо. Своєчасно відзначено соту таблицю її роботи із узором столітнього рушника. Усіх таблиць видруковано біля 140.

Згодом почала приготувати таблиці з докладним описом районів їх походження для альбому "Узори повернуті в Україну", який вийшов 1996 р. у видавництві Інституту народознавства у Львові. Упорядником альбому була Раїса Чугай. У вступному слові підкреслено науковий підхід та старанне виконання.

Життєвий шлях Ольги Загородної Трачук почався на Овручині, Житомирської області. У час війни — 1918 р. родина переїхала на Львівщину. Ольга навчалася в Торговельній школі у

Львові. Проживали у частині Львова — Богданівці, де Ольга брала активну участь у громадському житті. Уже шестилітньою дівчинкою вишивала на полотні, витканому бабусею. Розказувала як підлітком вишивала блузки, стараючись, щоб wzori були "чисті і правдиві". Друга світова війна примусила виїхати у Західню Європу, а згодом до Америки.

Одружена із полковником Юрієм Загородним, учасником визвольної боротьби у проводі Армії УНР, учасником Зимового походу, удостоєним звання лицаря Залізного Хреста Симона Петлюри.

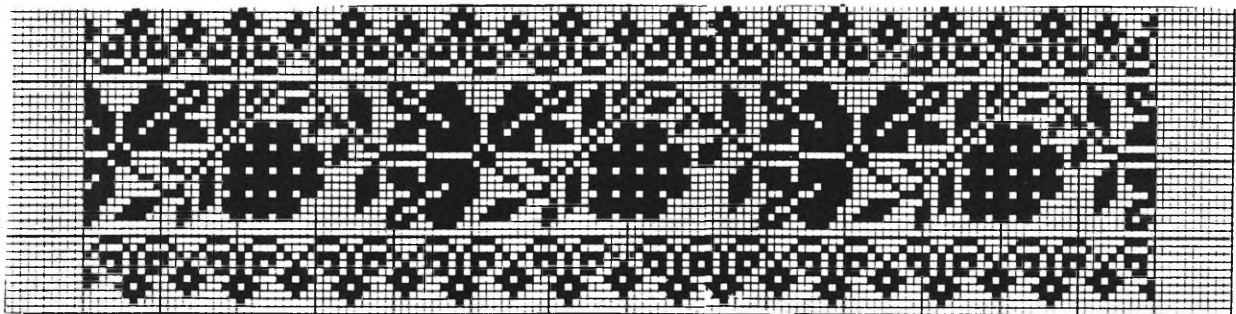
Після війни опинився в Польщі замінивши "шаблю на книгу". Завжди цікавився культурним і мистецьким життям. У таборі, в Каліші у 1920-их роках, підтримував офіцерів, які зі своїми дружинами і дітьми займалися народним різьбленням і вишиванням.

Сл. п. Ольга Загородна Трачук завжди підкреслювала вплив і підтримку чоловіка для її мистецьких зацікавлень. Згадувала його слова: "Хочеш щось добре зробити у житті, не дай пропасти вишивці, цьому неоціненному скарбові мистецької культури нашого народу". То ж пам'яті свого чоловіка, полковника Юрія Загородного, присвятила альбом "Узори повернуті в Україну".

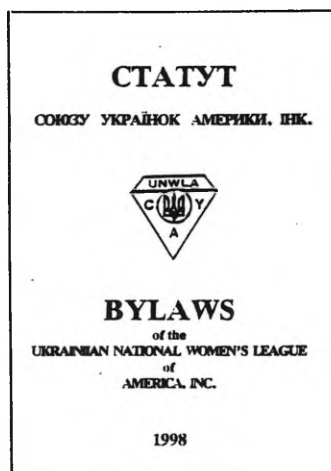
Праця в Українському Музеї, таблиці wzoriv на сторінках журналу "Наше Життя" та альбом "Узори повернуті в Україну" — це тривалий пам'ятник життя і творчості сл. п. Ольги Загородної Трачук.

Вічна їй пам'ять.

Уляна Старосольська.

У КАНЦЕЛЯРІЇ СУА МОЖНА ЗАМОВИТИ ТАКІ ВИДАННЯ:

СПИСОК КНИЖОК ДО РОЗПРОДАЖУ

НА 1 СІЧНЯ 1999 р.

Статут Союзу Українок Америки (Нью-Йорк, СУА, 1998), стор. 35.

5.00 дол.

ІСТОРІЯ ЖІНОЧОГО РУХУ В УКРАЇНІ

Марта Богачевська-Хом'як, Білим по білому — жінки в громадському житті України 1884-1939 рр. (Київ, Союз Українок Америки, 1995), стор. 422.

25.00 дол.

Марта Богачевська-Хом'як, Дума України — жіночого роду (Київ, Жіноча Громада, 1993), стор. 109.

10.00 дол.

ПОЕЗІЯ

Наталія Лівницька-Холодна, поезії старі і нові (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1986), стор. 238.

15.00 дол.

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Як робити прикраси на ялинку. Упорядник Анастасія Смеречинська (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, Український Музей, 1982), стор. 84.

10.00 дол.

Арета Тритяк, Мої малюнки (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1991), стор. 26.

10.00 дол.

Природа і ми. Збірка творів учасників конкурсу "Природа і ми". (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1998), стор. 60.

10.00 дол.

КУХОВАРСЬКІ КНИЖКИ

Печиво, куховарські приписи. Упорядник Наталія Костецька (Філадельфія, Союз Українок Америки, 1969), стор. 32.

3.00 дол.

Українські назви з куховарства й харчування. Упорядкувала Наталія Чапленко (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1980), стор. 116.

10.00 дол.

Зеновія Терлецька, Українські страви (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1990), стор. 201

10.00 дол.

ВЗОРИ

Українські народні вишивки. 6-та серія — Сокальщина. Рисувала Ольга Загородна-Трачук (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1980), 12 таблиць.

6.00 дол.

Ірина Сенік. Взори до вишивання (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1982), 12 таблиць.

6.00 дол.

Українські взори, окремі картки (Нью-Йорк, Союз Українок Америки, 1978)

0.50 дол.

Відзнака Союзу Українок Америки.

5.00 дол.

ЦІНИ ВКЛЮЧАЮТЬ ПОШТОВУ ПЕРЕСИЛКУ

ЧЕКИ ПРОСИМО ВИПИСУВАТИ НА UNWLA INC. ТА ПЕРЕСИЛАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

108 SECOND AVENUE

NEW YORK, NY 10003

212/533-4646

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ВЕЛИКОДНЯ БАБКА

Пригадується мені бабка яку пекла бабуня, коли до тіста додавалося "копу" жовтків (60 штук) і 1/2 літри густої сметанки, а вкінці, ще й тепле, "кляроване" масло.

Сьогодні це звучить як байка, проте, тому, що наші лікарі проповідують "пости", це не означає, що нам треба закинути традицію.

Наша бабка менше калорійна, але, якщо її виготовити згідно з приписом, вона також смачна, як колись у бабуні.

ВИПРОБУВАНА БАБКА

- 2 торбинки сухих дріжджів**
- 1 горнятко теплого (120°) молока**
- 6 горняток борошна**
- 8 унцій несоленого масла**
- 3/4 горнятка цукру (можна й більше)**
- 12 жовтків**
- 2 яйця**
- 1 ложка рому**
- 1 ложка втертої шкурки з цитрини**
- 1/2 ложечки солі**
- 1/2 горнятка родзинок**

Дріжджі, молоко і 1 горнятко борошна змішати разом і залишити в теплому місці на пів години, щоб підросло. Масло (кімнатної температури) і цукор втерти в електричній мішалці поки не стане пухким. Додавати по одному жовтки і яйця постійно збиваючи. Даліше, додати розчинені дріжджі, ром, цитринову шкурку і сіль, а наприкінці по одному горнятку борошно, продовжуючи вбивати електричною мішалкою. Всыпаючи решту борошна, домісити рукою. Місити, приблизно, пів години, аж поки тісто буде відставати від руки і миски, додати родзинки.

Виложити тісто до намащеної олією миски, обернути тісто в мисці сподом вверх, щоб теж був намащений, накрити прозорим плястиком, а зверху полотняним рушничком і залишити в теплому місці, приблизно на 1 годину, щоб росло і подвоїлося в кількості. Тоді притиснути тісто кулаком, щоб витиснути повітря і знову, прикривши, залишити ще на 10 хвилин, щоб доростало. Змастити товщом і обсипати борошном три форми на бабки (найкращі — форми об'ємом 2 кварта — високі з округлою підставою). Накладати тісто

не більше, як 1/3 форми, знову поставити в теплому місці, щоб це підросло до берегів форми, але не вище. Помастити зверху жовтком, розколоченим з ложкою води. Пекти в печі, нагрітій до 350°. Перших 20 хвилин не відкривати печі, опісля допекати ще 20 хв., час залежить від величини форми. Вийнявши з печі, залишити на 10 хв. у формі, а тоді легко і уважно вийняти з форми, перекинути боком на щось м'яке, наприклад, подушку, накрити рушничками, щоб не залишилися товсті плями, перекичувати бабки з боку на бік через кожних декілька хвилин аж поки зовсім остигнуть.

Дехто любить люкровані бабки. У такому випадку, перед випіканням не змащуємо їх жовтком, а люкруємо коли вони вже спечені і простиглі.

ДОБРА БУЛКА

У вищезгаданому переписі замість двох яєць і 12 жовтків даємо 8 цілих яєць і тільки пів горнятка цукру. Після спечення булку затримати 15 хв. у формі, вже не потрібно перекичувати з боку на бік, лише прохолодити на решітці, булка не є такою ніжною, як бабка.

ВЕЛИКОДНЯ ПАСКА

Паска — це традиційний білий хліб, який подаємо до Великоднього сніданку разом зі шинкою, ковбасою, яйцями-крашанками...

3 торбинки сухих дріжджів

1/2 горнятка води

2 горнятка молока

1 горнятко цукру

6 яєць

1/2 кісточки масла

1 ложечка солі, шкурка з одної цитрини

2 1/2 фунта (9 горняток) борошна

Дріжджі розводимо у воді й молоці (120°), додаємо 1 горнятко борошна. Коли почне підростати додаємо яйця, сіль, цукор та поступово борошно, а наприкінці додаємо шкурку з цитрини та стоплене масло. Місити пів години, а навіть і довше, поки не відставатиме від руки і миски.

Даліше поступаємо з тістом, як у приписі на бабку.

Коли паска вже спеклася, залишаємо її на декілька хвилин у формі, а вийнявши з форми охолоджуємо на решітці.

Паски не люкруємо, проте, традиційно паска повинна бути оздоблена прикрасами з тіста. Для цього залишаємо трішки тіста, домішуємо до нього борошна, щоб було туге і викачуємо з нього "пташки", "валочки", "хрестики", чи "квіти" та прибираємо ними верх паски перед печенням. Зверху змащуємо розколоченим з водою яйцем.

* * *

Спростування: У "Нашому Житті" за лютий ц.р. на сторінці 22, ліворуч, перший абзац треба читати: Споживаємо їх під час обіду чи вечері, а влітку гарячі чи холодні. Гарячі юшки звичайно приготуємо на бульонах-виварах з м'яса, курки, грибів, риби чи горідини.

Перепрошуємо за недогляд.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НОВА АНГЛІЯ

ХРОНІКА ЗА 1997 РІК

Відділ	Місцевість	Голова
66-ий	Нью-Гейвен, Конн.	Ірена Гладка
73-ій	Бріджпорт, Конн.	Стефанія Гавриляк
93-ій	Гартфорд, Конн.	Володимира Теслюк
106-ий	Гартфорд, Конн.	Любомира Кінах
108-ий	Нью-Гейвен, Конн.	Христина Шелдон

Округа Нова Англія нараховує 5 Відділів і має 122 членки. Голова Округної Управи Марта Рудик репрезентувала Округу на засіданні Головної Управи у жовтні 1997 р. У 1997 році Округна Управа відбула 5 засідань. Найважливішою подією Округи було відзначення 25-ліття Округної Управи Нова Англія 19 жовтня. З цієї нагоди приготували полуденок, видрукували пропам'ятну книжечку, та надали грамоти відділам за їхню довголітню працю. Округа споріднена з містом Ніжином, Чернігівської області, куди постійно посилає матеріальну допомогу.

66-ий ВІДДІЛ СУА, Нью-Гейвен, Конн. має 25 членок. Відбули 5 ширших сходин. Пересічна присутність 14-15 членок. На сходинах обговорювали обіжники. У січні, спільно з 108 Відділом та ветеранами, Відділ влаштував "Маланку". Також влаштовано "просфору" для громадянства. Прихід призначено на виховання священиків. Відділ є спонсором студента у Римі. До стипендійної референтки вислано 900.00 дол. На підтримання Музею у вересні влаштували обід. Прихід з обіду в сумі 1,500 дол. передали на кімнату СУА в УМ. Голова була присутня на посвяченню наріжного каменя будинку УМ в Нью-Йорку. На Пресовий Фонд "Нашого Життя" склали 300.00 дол. у пам'ять засновниці та довголітньої голови Відділу бл. п. Ростислави Яхницької. У жовтні Округа святкувала свій 25-ий ювілей. Майже всі членки Відділу були присутні на полуденку. Три членки Відділу входять до Округної Управи. Влаштовано великодні і різдвяні базари і продаж печива. Це допомагає нам сплачувати зобов'язання до Головної Управи, з яких Відділ вповні вив'язується. Вислано 1 пачку до Ніжина, і пачку до Бразилії. Відділ має стовідсоткову передплату "Нашого Життя".

73-ій ВІДДІЛ має 20 членок. Заплатили всі залеглості до Централі. Вислали до Централі на Україну 200.00 дол., до Бразилії 100.00 дол., до Югославії 100.00 дол., дітям в Україні на окуляри 100.00 дол.

Суспільна референтура постаралася вислати на Україну дві допомогіві пачки, і, для зібрання фінансів для Відділу, допомогла продавати різдвяні картки, хустини, та куховарські книги прислані з Централі. Вислала карточки з побажанням скорого видужання хворим членкам.

Культурно-освітня референтура організувала пікнік. Відділ брав участь в святкуванні 200-ліття міста, де, на мистецьки прикрашеному столі, продавали борщ, вареники, голубці і печиво. Відділ брав участь у святкуванні 25-ліття Округної Управи Нова Англія. Влаштували св. Миколая для дітей. Для розваги підготували зустріч Нового Року.

Господарська референтура разом з культурно-освітньою референткою приготували обід на пікнік, харчі на святкування 200-ліття міста, солодке для дітей на свято св. Миколая.

Пресова референтура інформувала в журналі "Наше Життя" про перебіг різних зборів, участь у святкуванні міста та вислала до Округної Управи коротеньку історію нашого Відділу.

Всі ці осяги праці були координовані головою Відділу.

93-ій ВІДДІЛ має 33 членки. У минулому році одна членка виїхала на Фльориду на постійне проживання. До управи входить 12 членок. На початку року відбуваємо загальні збори. Сходина маємо кожного місяця за виїмком літніх місяців. Пересічна присутність 14-16 членок. На сходинах обговорюємо обіжники і вирішуємо плян праці. Також на кожних сходинах відзначаємо многолітствієм дні народження членок. Раз у році маємо Службу Божу за померлих членок, а також цього року Службу Божу за здоров'я нашого пароха о. Ігоря Міджака. Працю у Відділі виконують референтки. Культурно-освітня референтка Катря Гадзевич відчитала реферати про Олену Телігу і про Докію Гумену. У червні зорганізувала прогулянку до Нью-Йорку на виставку "Слава Візантії". Тоді ми також побували на українському фестивалі. Референтка зв'язків Неллі Федеркович подала оголошення до місцевої газети, а також до тижневика "Віклі" про наш базар. Вислала подяку до церковної організації, від якої ми дістали багато одягу для висилки в Україну. Референтки Суспільної Опіки Роза Воробель і Ірина Левська вислали 4 пачки з одягом до Ніжина. Також відвідували хворих членок. Новообрана голова Володимира Теслюк старалася дуже сумлінно виконувати не тільки обов'язки голови, але також пресової і стипендійної референток. Брала участь у сходинах Округи і репрезентувала наш Відділ на інших громадських імпрезах. На прохання директора української парафіяльної школи провела конкурс "Природа і ми". Вислала 25 проєктів. Відділ також брав участь у засіданнях Громадського комітету. Відбули дві імпрези: святкування 6-ої річниці незалежності України і 50-ліття Акції "Вісла". Імпрези приготовано з іншими жіночими організаціями, а полуденок для 200 осіб. Джерелом наших доходів були продаж великоднього печива і різдвяний базар. Всі членки дуже віддано працювали для доброго успіху. Особливо господарська референтка Мирослава Кузьо. Вона впродовж трьох днів всеціло віддалася праці з іншими членками при приготуванні обідів. Вже другий рік ми провадимо кухню спільно із членками 106-го Відділу. Крім обов'язкових вplat до Головної Управи, кожного року призначаємо добровільні датки на Український Музей, Суспільну Опіку, Фонд Чорнобиля СУА і інші. Всі членки передплачують журнал "Наше Життя". Маємо надію, що і в цьому році будемо працювати всі дружно, для добра нашої організації.

106-ий ВІДДІЛ СУА, Гартфорд, Конн. Відбув три засідання Управи і шість ширших сходин. Загальні збори відбулися 16 лютого, 1997 р. До квітня голова Відділу Люба Кінах була також головою Округної Управи, до якої входило також три наші членки.

У січні Надя Гафткович приготувала опрацьовану гутірку про УПА, а у березні Відділ мав продаж печива під час великоднього базару. Впродовж двох

вільних днів, у квітні, Відділ влаштував виставку картин мистців з України. Також у квітні брав участь у Міжнародному весняному фестивалі, який влаштувало місцеве Історичне товариство. У травні Відділ брав участь у культурному фестивалі міста Ведерсфілд, під час якого продавали голубці, вареники та печиво. Також влаштував мистецьку виставку, яка притягла багато глядачів, а навіть, одержала похвалу від мера міста Ведерсфілда. У червні Відділ зорганізував автобусову прогулянку до Метрополітального Музею в Нью-Йорку на виставку "Слава Візантії". У вересні Надя Гафткович і Лана Бабій розповіли про свою подорож в Україну та показували знімки з подорожі. У жовтні Відділ брав участь у відзначенні 25-ліття нашої Округи в Нью-Гейвені. У листопаді влаштували традиційні "Вишивані вечорниці" при звуках оркестри "Фата Моргана". У грудні — різдвяний базар для придбання фондів. Зібрано і вислано 555.00 дол. на Стипендійну Акцію для України. Вислано 9 посилок до міста Ніжина, Чернігівської області. Утримуємо стипендія в Бразилії. Відділ вив'язався з усіх зобов'язань до Централі та має стовідсоткову передплату "Нашого Життя".

108-ий ВІДДІЛ СУА, Нью-Гейвен, Конн. Відділ має 17 членок, головою є Христина Шелдон. Під час 1997 року членки відбували щомісячні сходи, на котрих обговорювали заплановану працю. При Відділі існує уже

більше як двадцять п'ять років дитяча світличка, яку провадить учителька Катря Бамбер. У світличці маємо семеро дошкільнят. Членки, на чолі з референткою Суспільної Опіки Уляною Зінич, посилають пачки до міста Ніжина на Україні та допомагають іншим потребуючим.

У День матері влаштовано продаж печива, а осінню — надзвичайно успішний обід з нагоди Дня подяки для української громади у Нью-Гейвені.

Спільно з 66-им Відділом та організацією ветеранів влаштували новорічну забаву — "Маланку". Членки помагали 66-му Відділові приготувати полуденок на дохід Музею. Гроші придбані з імпрез, 108-ий Відділ складав на цілі СУА, а спеціально на Музей у Нью-Йорку.

Чотири членки Відділу ввійшли до Окружної Управи Нової Англії на чолі з головою Мартою Рудик. Відділ активно включився у святкування 25-ліття Округи у жовтні 1997-го року.

На початку року відійшла у вічність довголітня та активна членка Відділу, Ольга Нагорська. Членки згадали її та бл. пам'яті Ніну Смитанюк на Службі Божій, за спокої їхніх душ.

Відділ має стовідсоткову передплату "Нашого Життя".

Марта Рудик,
голова Округи Нова Англія.

ДОПИСИ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

65-ліття 5-го ВІДДІЛУ СУА ім. КНЯГИНИ ОЛЬГИ, ОКРУГА ДІТРОЙТ

Перший ряд, зліва: Е. Климишин, Е. Барнич, о. Данило Чайківський, К. Іваницька. Другий ряд: М. Бобак, А. Чікаловська, К. Шил'як, Е. Ониськів, М. Вінчук, Сестра Францішка ВВ, М. Шулик, Н. Гамера. Третій ряд: Бунинська, О. Кузик, Й. Галонська, Н. Барнер, С. Галонська, М. Івасюк, С. Зеліско, Сестра Лідія ВВ. UNWLA Branch 5.

У неділю 27-го вересня в Гемтреку, у приміщенні школи Непорочного Зачаття, 5-ий Відділ ім. Княгині Ольги, святкував 65-ліття існування. 11-го лютого 1933 року членки створили 5-ий Відділ ім. Княгині Ольги. Членок було 17, головою Відділу обрано Софію Голуб. Тепер вже працює третє покоління.

Праця Відділу різноманітна, щиро виконана

членками за 65 років існування. Помагали школам, церквам, суспільній опіці, емігрантам, давали стипендії. Співпрацюємо з Округою.

Голова Відділу Е. Ониськів щиро привітала о. Данила Чайковського, Сестер служебниць Францішку і Лідію, голову Округи Квітку Іваницьку, голів Відділів, шановних гостей і союзнок. Голова Відділу попросила о. Чайковського до молитви. Було

подано смачний обід. Голова Округи К. Іваницька привітала членок 5-го Відділу і вручила Грамоту та китицю квітів голові Відділу в пошану 5-го Відділу. Голова Округи розказала, як був заснований Відділ, та про його працю.

М. Шехович прочитала гумореску як старші жінки працюють та розвеселила всіх. Було відспівано многа літа.

Голови відділів висловлювали щирі привіти. Від 26-го Відділу — голова В. Гнатюк, від 45-го — Д. Конюх, від 58-го Відділу — М. Хомяк, від 63-го — голова О. Гриньків, яка прочитала привіт у формі вірша, від 76-го Відділу — голова С. Оглабляк. Далі була лъотерія речей, які дарували членки Відділу. 65-ліття відбулося, якби в родинному колі.

*День св. о. Миколая. "Сніжинки" у Картереті, Н.Дж.
Feast of St. Nicholas. "Snowflakes" in Carteret, New Jersey*

“СНІЖИНКИ” У КАРТЕРЕТІ, НЬЮ-ДЖЕРЗІ

Заходом союзнок Олі Кузишин і Галі Касків, членок 100-го Відділу СУА в Картереті, Нью-Джерзі, діти з околиці відвідують заняття у світличці, яка існує вже вісім років.

Діти, як рівно ж і старша молодь, радо зустрічаються, щоб продовжити народні традиції під проводом Олі Кузишин і Галі Касків. Виховательки втішаються пошаною громади за віддану працю.

13 грудня 1998 р. виховна референтка Округної Управи СУА в Нью-Джерзі мала нагоду зустрічати свято св. о. Миколая разом з наймолодшими. Цікава і чудово підбрана святкова програма, прибрана ялинка і традиційні декорації створювали

гарний настрій, а зала була переповнена дітворою, родичами і парафіянами з обох близьких церков. Діти відігравали з повагою свої святкові ролі, а у вільних хвилинах було чути, що св. Миколай скоро завітає з дарунками.

Цікаві дитячі сценки, коляди і спів “Сипле, сипле сніг”, виконаний маленькими “сніжинками”, створили прекрасну святкову атмосферу.

Перекуска для дітей і гостей була підготовлена членками 100-го Відділу СУА і родичами під проводом Марії Васічко.

Тетяна Рішко,
виховна референтка
Округної Управи СУА, Н.Дж.

ІСТОРИЧНІ ФІЛЬМИ У 110-МУ ВІДДІЛІ

Минулого року управа 119-го Відділу мала змогу влаштувати два рази для ширшого громадянства показ записаних на відеострічках історичних подій. 5-го квітня 1998 р. членки Відділу та приятелі з громади Йонкерсу зішлись у церковній залі, щоб оглянути на срібному екрані величезного телевізора ювілейні відправи з нагоди 400-ліття Берестейської Унії, які проходили у базиліці св. Петра в Римі.

13 грудня членки 119-го Відділу в Йонкерсі знову гостили в церковній залі св. Михаїла всіх, хто радий був побачити з відеострічки інсценізацію драми Богдана Лепкого “Мотря” у виконанні укра-

їнського театру. З вдячністю слід згадати факт, що стрічку випозичила нам Оля Гаєцька, членка 83-го Відділу. Гарно поставлена п’еса дала глядачеві відтворення Мазепинської доби з її історичними подіями, персонажами, взаємовідносинами й конфліктами. Глядачі із зосередженою увагою слідкували захоплюючу дію.

Ще довго при каві та солодкій перекусці гостинних союзнок 119-го Відділу, розмовляли про драму та її історичне тло. Минувшина все вміє знайти чутливу точку в українській душі.

Ольга Руденська,
пресова референтка.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

45-ий ВІДДІЛ СУА ім. КАТРУСІ ЗАРИЦЬКОЇ, ВОРРЕН, МІЧ.

Загальні збори 45-го Відділу СУА у Воррен, Мічіген відбулися 26 січня 1999 р.

Головою зборів була Марта Шехович, секретаркою — Дарія Конох. Окружну Управу репрезентувала її голова Квітка Іваницька.

Нову управу на 1999 рік вибрано у складі: Стефа Король — голова, Ірена Прийма і Ляля Патерин — заступниці голови, Таїсса Розгін і Ліда Кізіма — секретарки, Зоня Серафін — скарбник.

Референтки: організаційна — Марта Шехович, імпрезова — Наталія Гевко, культурно-освітня — Ірена Тарнавська, суспільної опіки — Мирослава Цап і Люба Левак, пресова — Мирося Кізіма, господарські — Марія Дяків і Ярослава Коссак.

Контрольна комісія: Оріся Лончина, Дарія Конох, Валентина Журківська.

Дарія Конох.

82-ий ВІДДІЛ СУА, НЬЮ- ЙОРК

Загальні збори 82-го Відділу СУА в Нью-Йорку відбулися в січні 1999 р. Окружну Управу репрезентувала голова Округу Нью-Йорк Олександра Кіршак. До управи Відділу вибрані: голова — Ірина Іванчишин, заступниці голови — Ольга Гірна, секретарка — Лідія Стасюк, скарбник — Емілія Балабан.

Референтки: організаційна — Лідія Кожух, суспільної опіки і стипендійна — Теодора Бриттан, музейна — Марія Лев, пресова — Мирослава Мирошниченко, господарські — Анна Стасів, Юлія Крися.

Контрольна комісія: Олександра Кіршак — голова, Надія Попель, Стефанія Чорнодольська — члени.

Пресова референтка.

12-ий ВІДДІЛ СУА, ПАРМА, ОГАЙО

6 лютого 1999 р. 12-ий Відділ ім. Олени Пчілки відбув свої загальні річні збори у присутності 12 членок.

Зборами керувала президія: Люба Дармохвал — голова, Дарія Городиська — секретар. Окружну Управу СУА Огайо репрезентувала її голова Іванна Шкарупа.

Склад Управи на 1999 рік: Лідія Вирста — голова, Надія Дейчаківська — заступниці і протоколярна секретарка, Неоніля Винярска — кореспонденційна секретарка, Люба Дармохвал — секретарка для повідомлень, Пет Крутиголова — скарбник. Референтки: музейна — Люба Дармохвал, культурно-мистецька — Катерина Немира, суспільної опіки — Євгенія Гіциньська і Іда Котеловець (заступниці), стипендій — Надія Дейчаківська, зв'язків — Надія Дейчаківська, пресова — Дарія Городиська, господарська — Леся Оленчук, фотоархівар — Неоніля Винярска.

Контрольна комісія: Анна Вирста — голова, Стефанія Хома і Леся Оленчук — члени.

У своєму слові голова Окружної Управи висловила Відділові признання за успішну працю, бажаючи дальшого росту та заохотила членок до чисельної участі у Конвенції СУА в Чікаго. Подала статистичний стан СУА, пояснила т. зв. нерухомі фонди і стан Стипендійної референтури. Повідомила, що ООН проголосила 1999 рік "Міжнародним Роком старших людей" для заохоти молодшому поколінню вчитися досвіду старших. Також передала пропозиції голови СУА Анни Кравчук посилити Суспільну Опіку і Стипендійний Фонд СУА, закінчити будову УМ, а відтак концентруватися над зміцненням своєї організації.

З нагоди загальних зборів Відділ ухвалив розділити суму 1,000.00 дол. на такі цілі: 100.00 дол. на допомогу "бабусям", 100.00 дол. на літні табори для сиріт, 100.00 дол. на 2 стипендії для середньошкільників, 200.00 дол. на 2 стипендії для студентів, 500.00 дол. на Будівельний Фонд УМ.

Відділ налічує 22 членки. В світлиці є 9 дітей, учителька — Люба Рожа.

На Конвенцію вибрано делегаток: Лідію Вирсту, Пет Крутиголову, Любу Дармохвал.

Дарія Городиська,
пресова референтка.

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ"

ПОЖЕРТВИ ЗА СІЧЕНЬ 1999 р.

ДАТКИ

5-ий Відділ СУА ім. княгині Ольги у Дітроїті з нагоди свого 65-ліття складає **100.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

106-ий Відділ СУА у Гартфордї, Конн. складає **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу **бл. п. Ярослави Ціханської**, довголітньої членки 89-го Відділу СУА у Кергонксонї, Н.Й., складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття.

Меланія Кокорудз,
референтка Суспільної опіки Відділу.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Ціханської** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійної висловлюємо найщиріші співчуття.

Марія і Степан Матвійківи.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Ціханської** складаємо **30.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" (через 49-ий Відділ СУА в Баффало, Н.Й.).

Анна Поліщук.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефана Шугана** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Дочці Марійці і родині висловлюю глибокі співчуття.

Олександра Кіршак.

Замість квітів на свіжу могилу нашої членки **бл. п. Анни Маркевич** складаємо **15.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття.

Членки 82-го Відділу СУА, Н.Й.

У світлу пам'ять **бл. п. Євгенії Квозко**, членки 103-го Відділу СУА в Гемстед, складаємо **145.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **По 10.00 дол.:** Надія Андрейко, Христина Леонард, Христина Подолок, Віра Погорецька, Стефанія Сабата, Іванна Соколик, Марія Сваричевська, Ярослава Щерба, Параскевія Шпачинська, Юлія Захарія, Зеновія Зарицька, Марія Жаграй та **25.00 дол.** 103-й Відділ СУА.

Членки 103-го Відділу СУА, Гемстед.

Замість квітів на могилу **бл. п. Параскевії Чехович**, матері членок Округної Управи СУА в Нью-Йорку Оксани Лопатинської і Дани Чехович, складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття.

Округна Управа СУА, Нью-Йорк.

На свіжу могилу **бл. п. Анни Маркевич** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Дочці покійної, дорогій Меласі Банах, висловлюю щире співчуття.

Іванна Ратич.

На свіжу могилу **бл. п. Володимира Недільського** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійного висловлюю щире співчуття.

Іванна Ратич.

У світлу пам'ять **бл. п. Ірини Чайківської** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюю щире співчуття.

Іванна Ратич.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефана Шугана** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Дочці Марійці і родині висловлюю глибокі співчуття.

Тайсса Турянська.

У світлу пам'ять **бл. п. А. Цвях** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Дочкам Надії і Зеновії висловлюю глибокі співчуття.

Тайсса Турянська.

ЩИРО ДЯКУЄМО НАШИМ ВЕЛИКОДУШНИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ!

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА СІЧЕНЬ 1999 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять моїх незабутніх приятельок **св. п. Віри Я., Оксани Б., Марійки Б., Дарії Г. і Ольги І.**, складаю **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Світослава Софія Барусевич.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Юськів**, довголітньої членки 102-го Відділу СУА в Індіяні, яка упокоїлася 18 грудня 1998 р., складаємо **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Управа 102-го Відділу СУА.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Богдани Махух**, довголітньої членки 10-го Відділу СУА у Філядельфії, яка відійшла у вічність 11 грудня 1998 р., членки Відділу, приятелі і знайомі з парафії церкви св. о. Миколая склали на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні: **по 25.00** — Марійська дружина, Теодозія і Володимир Гарасевичі; **по 20.00 дол.** — Олена Кульчицька, Галина Задворняк, Ірена і Євген Козаки, Софія і Микола Косики, Богдан Луців, Тереса й Ярослав Фешаки, Іванна і Володимир Возні, Йосифа Филипович, Анна Зброцька; **по 10.00 дол.** — Анна Кос, Галина Гомзяк, Анна Вомпель, Надя і Франк Опушинські, Анна Матковська, Стефанія Нитяга, Євгенія й Олександр Харківці, Софія Чабан, Наталія і Роман Мацьківці, Євгенія Костюк. **Разом 330.00 дол.** Родині покійної висловлюємо щирі співчуття.

10-ий Відділ СУА у Філядельфії, Па.

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Маньківської**, членки 47-го Відділу СУА в Рочестері, Н.Й. на Фонд Чорнобиля СУА зложили: **по 25.00 дол.** — Людвик і Аріядна Бахи, Катерина Лялька; **по 20.00 дол.** — Мирон і Ірина Руснаки, Ольга Ганушевська, Ірена Шмігель, Іванна Мартинець; **15.00 дол.** — Стефанія Лаба; **по 10.00 дол.** — Іван і Марія Крамарчуки, Володимир і Дора Сторожинські, Марія Лозинська, Христина Ковч, Тетяна Шутер, Катерина Панич; **8.00 дол.** — Марія Лещиншин. **Разом 213.00 дол.** Родині складаємо щирі співчуття.

Управа 47-го Відділу СУА.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Д-р Стефан Стецюра (через 33-й Відділ СУА, Парма, Ог) **100.00 дол.**
89-ий Відділ СУА —
Кергонксон, Н.Й. **100.00 дол.**

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА

Анна Рак,
скарбник Суспільної
Опіки СУА

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

ПОЖЕРТВИ ВІД 1-го до 31-го ЛИСТОПАДА 1998 р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

In loving memory of my wife **Rosalie Polche** I am donating **\$5,000.00** to the Sir Harry and Rosalie Polche Endowment Fund.

Sir Harry Polche KSG.

ДАТКИ

850.00 дол. — Лідія Цайнінгер;

200.00 дол. — Іван Підгірний;

по 100.00 дол. — д-р Тамара Наболотна, Мирослава Мандзюк, Стефанія Чорна, проф. Зірка Воронка, Мирослава Данилишин, Евстахій і Марта Яроші, д-р Igor і Марта Воевідки;

по 80.00 дол. — Петро і Ірена Плиси, Осип і Софія Серафими, д-р Віталій і Александра Богданів, Борис Галаган, С. Балас;

по 50.00 дол. — Олександра Яцкевич, Люба Мриглоцька, Анна Заброцька, Володимира Шипайло, Мирослав і Анна Кушнірі;

по 40.00 дол. — Ольга Купчин, Юрій і Дарія Костиви;

по 30.00 дол. — Марта Рудик, Марта Сидір, Надія Масик, Russell & Marlene Welton, Євгенія Рубчак-Енсен;

25.00 дол. — Ольга Руденська;

по 20.00 дол. — Кирило і Ірена Григоровичі, Дарія Мудра, Галина Сминдак, Тамара Кнегнецька, Аріян і Іна Дзеровичі, Світлана Тонкошкур, Н. Н., д-р Тетяна Кишакевич, Дмитро і Марія Заграї, д-р М. Іванців, д-р Ізяслава Заяць-Дреснер, Стефан і Люба Іванчуки, Теодор Лопадчак;

по 15.00 дол. — Марія Остапа, Ольга Балабан, Оріся Руденська, Марія Андрусак, Ольга Кекіш;

по 10.00 дол. — Іванна Гринь, Ольга Гайдук, Наталія Лукашевич, Теодозія Когут, Ольга Плятош-Стеткевич, Стефан і Дженет Задорожні, Юрій і Христина Свищуки, Микола і Марія Ромахи, д-р Роман Богонович і д-р Сузан Сігел, Галина Беровець, Володимир Скоцьонь, Mr. & Mrs. William Saveskle, William & Aniela Hluchy;

по 5.00 дол. — Володимир і Софія Сенежаки, Микола Коропецький, А. Щубак, Ольга Федунець, Марія Константин, Анна Олійник, Василь і Анна Піхи, Михайло Софяк, Mary Neiko, М. Сорочоліт, Мальвіна Коропей, Ірена Твердохліб.

З нагоди 55-ліття подружнього життя складаємо **200.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Ольга і маестро Іван Денисенки.

З нагоди 80-ліття дорогого чоловіка, прибраного батька і дідуся **Дмитра Ткачука**, 27 жовтня 1998 року, засилаємо йому наші найщиріші побажання — здоров'я, сили і витривалості для дальшої активності в родині і громаді, та допомоги вільній Україні. Щирий привіт із

рідних Карпат. Живи щасливо і нехай Бог пошле тобі ще багато років. Складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

**Дружина Оксана, діти — Маруся і Іван Тимчуки;
Оксана, Василь.**

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Іванки Бучак**, членки 99-го Відділу СУА у Вотервліт, Н.Й., складаю через 99-ий Відділ СУА **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Дарія Білов.

ДАТКИ ЧЕРЕЗ КОМІТЕТ РОЗБУДОВИ В РОЧЕСТЕРІ, Н.Й.

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Стефанії Зварун**, матері нашої дорогої Лілі Музички складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірина і Мирон Руснаки.

У світлу пам'ять **бл. п. Романа Білика** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

Микола і Анна Єйни.

У світлу пам'ять **бл. п. Михайлини Пилипець** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

Микола і Анна Єйни.

Замість квітів на свіжу могилу моєї приятельки **сл. п. Анни Ліськевич** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Аріядна Лапичак-Бах.

ПОЖЕРТВИ ВІД 1-го ДО 31-го ГРУДНЯ 1998 р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Меморіальний Фонд **ім. Олени з Охримовичів Залізняка 20,000.00 дол.** зложили

д-р Юліян і Милослава Залізняка.

A donation of **\$2,500.00** to the **Mary and Nicholas Chuma Memorial Fund** was made by

Natalie Chuma (J.P. Morgan).

На Меморіальний Фонд **ім. Анни Байко, Марії і Миколи Стисловичів 1,000.00 дол.** зложила

Оксана Байко.

На Меморіальний Фонд **ім. Віри і Михайла Мицаків 1,000.00 дол.** зложили

Юрій і Аніса Мицаки.

На Меморіальний Фонд **ім. Богдана і Ольги Гевриків 1,000.00 дол.** зложили

Адріян і Адріяна Геврики.

На Меморіальний Фонд ім. Івана, Марії і Ігоря Кифорів 1,000.00 дол. зложила

Олімпія Роговська.

На Меморіальний Фонд ім. д-ра Миколи Терлецького 3,000.00 дол. зложили

д-р Андрій і Татяна Тершаківці.

ДАТКИ

5,000.00 дол. — Мирон і Ольга Гнатейки (Becton Dickinson & Company);

2,250.00 дол. — Богдан і Лідія Гайдучки;

1,100.00 дол. — Віра Скоп;

по 1,000.00 дол. — Самопоміч — Федеральна Кредитова Кооператива (Нью-Йорк), д-р Любомир і Марія Явні, Люба Кінах, Роман і Оксана Тресньовські;

по 500.00 дол. — Стефанія Савка, Тарас і Юліанна Шипиляві, д-р Ярема Т. Дубик, Роман і Ніна Ільницькі;

350.00 дол. — Владика Василь Лостен;

по 300.00 дол. — Адріян і Ляриса Долинські, Richard & Olga Alvino, д-р Ірена Васинчук, Роман і Галина Петренки (фонд Петра Холодного);

по 250.00 дол. — проф. Ярослав і Алла Лешки, Ярослав Бігун;

225.00 дол. — Орест і Марія Слупчинські;

по 200.00 дол. — Ярослав Березовський, д-р І. Цегельський, д-р Лев і Ірена Кушнірі;

150.00 дол. — Marie Paluch Stith;

120.00 дол. Vasudevan & Natalia Jagannathan;

по 100.00 дол. — Ганна Придаткевич-Кухар,

Мирослав Сольчаник, Herman & Doris Borst, д-р Стефан Стецура, Рома Кохман, Анна Політило, Орест і Лідія Білоуси, С. Балас, Альоїзія Сатурська, д-р Волтер і Олена Петришин, д-р Марія Савдик, Тетяна Доберчак, Ольга і Стефанія Кидлак, Самопоміч — Федеральна Кредитова Кооператива (Ньюарк, Н.Дж.), д-р Павло Луців, Едвард і Тамара Гомер;

80.00 дол. — Іван і Ольга Денисенки;

по 70.00 дол. — Франко Вірстюк, 19-ий Відділ СУА;

65.00 дол. — Дарія Байко;

60.00 дол. — Апольонія Книш;

55.00 дол. — Люба Ярема;

по 50.00 дол. — Орест і Марта Качмарські,

Валентина Худовська, Марта Пеленська, Сергій і Єва Сахаруки, Микола Іванишів, Осип і Інгрід Гицаль, д-р Дмитро Фаріон, Don Birakowsky, Андрій Охримович, Володимир і Софія Сенежаки, Онуфрій і Ірена Мізюки, Микола і Марія Риваки, Борис і Уляна Глинські, Юрій і Ірена Єва Мостович Дейчаківські, Ольга Гуглевич, Оріся Мішко, Мирослав і Зеновія Кулиничі, Любов Раковська, Богдан і Лідія Казевичі, Анна Литвин, Мирослав і Надія Шміглі, Любомира Ціховляс, Богдан Бойчук і Марія Ревакович, Оксана Лобачевська, д-р Василь і д-р Теодора Федорціви;

45.00 дол. — Юрій і Марія Штогрини;

по 40.00 дол. — Анна Гонко, Богдан і Христина Шепеляві, Михайло Бошно, Лідія Баранська, Євген Стахів;

35.00 дол. — Homi & Ellen Byramfi;

по 30.00 дол. — Іва Лісікевич, Наталія Троян, Юрій Роман Корж;

по 25.00 дол. — Стефанія Гнатченко, Дмитро

Шумило, Dorothy Wylder, Роман і Анна Глинські, о. Еміль Шараневич, Анна Добрянська, Дмитро і Марія Зегреї, Мирослава Кузьо (через 93-й Відділ СУА), Євген і Євгенія Івашківи, Микола Кононенко, Олександр і Марія Мотилі, Лідія Завадович, Еміль Майбо, Олександр і Ірена Михалюки, Модест Артмів, Володимира Кавка, д-р Стефан і Ірена Ничаї, Іван і Марія Жуковські, Юрій Левицький, Іван Деркач, Михайло Кікцьо, Марта Зелик, Марія Оленська, Роман Ричок, д-р Аркадій Очеретько, Софія Пачекано, о. Олекса Лімошенко, д-р Роман і Алла Трохимчуки, Емілія Ройовська, М.О. Тесарович, Петро і Марія Крамаренки;

по 20.00 дол. — Олена Мельничук, Соня Боднар, Стефанія Бабій, Мирон Бучак, д-р Ігор Маглай, Ярослава Геруляк, Роман Волчук, Володимир Кузик, Василь Осадчук, Іванна Жовнір, Володимира Теслюк, Н. Н., Всеволод і Лідія Саленки, Ольга Мандибур, Роман Цибик, Стефанія Слюсар, Стефан і Марія Скробачі, Василь і Ольга Балабани, Іван Винник, Іван і Марія Вороняки, Михайло і Аліс Ортинські, Микола Хомяк, Люба Процик, Анастазія Вариха, Софія Дачишин, Ярослав і Катря Червоняки, Роман і Анна Миксимовичі, Еміліян Майковський, Микола Мілянич, Михайло і Галина Хомини, Галина Стасюк, Іван і Ольга Стасюки, Ніна Загнійна, Володимир і Соня Майовичі, Теодор Тарахівський, В. Оренчук, Галина Гаврилук, Орест і Ненсі Стецик, д-р Орест і Джуді Гарбовські, д-р Юрій Дицьо, Галина Довгалюк, Теодор і Євфрозина Розалія Токарчук, Маруся Бек, Ірена Козак, Емілія Процінська, Катерина Кузів, Петро і Вірджинія Бард, Володимир і Марія Падяки, Марія Шуст, Юрій і Маріянна Захарії;

по 15.00 дол. — Володимира Теслюк, Юлія Масник, Ольга Кулинич, Марія Дурбак, Антоній Колтонюк, Карло і Лена Микитичі, Михайло Свінчук, д-р Орест і Марія Козиці, Петро і Анна Свитницькі, Ігор і Бріджет Пахолоюки, Віра Кліш;

по 10.00 дол. — Роман Запатович, Наталія Загайкевич, д-р Ярослав Очеретько, Петро Рак, Іван Скрипак, Михайло Тренза, Аркадія Стебельська, Ольга Вишнеvsька, Лев і Ольга Стеткевичі, Іван Черешня, Андрій і Галина Стахніви, Марія Мелета, Петро і Реа Грицаки, Емілія Вох, Владислав Клех, Марія Лисяк, Софія Серафим, Стефан і Галина Шубяки, Михайло Березовський, Ольга Тарас ЛяМорте, Ілля і Марія Шевчуки, Володимир Барагура, Марта Цибик, Катерина Терлецька, Анна Пінко, Олена Варварів, Орест і Елізабет Сеники, Володимир і Світлана Недільські, Ярослав і Богданна Гелети, Борис Верг;

6.00 дол. — Дарія Кузик;

по 5.00 дол. — Ольга Буртик, Йосиф Якимович, Анна Кибало, 83-й Відділ СУА, Микола Курчак, Роман Лопчак, Іван Магоцький, Роман Запатович, Ольга Буката, Анна Лехіцька.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

по 5,000.00 дол. — Ольга Дзядів, Стефанія Савчук, д-р Артур і Ірена Григоровичі, д-р Володимир Петришин, зі спадку Марії Савчак;

по 2,500.00 дол. — Марко і д-р Аріядна Бахи, Михайло і Ірена Бойки;

2,100.00 дол. — Лідія Крушельницька (American Express Foundation);

2,000.00 дол. — Ірена Чайківська;

по 1,500.00 дол. — Віра Менцінська, Аркадій

Милак-Яцківський;

1,300.00 дол. — д-р Ірена Комаринська;

по 1,000.00 дол. — Текля Гусяк, Андрій і Віра Косовичі, Оксана Байко, 67-ий Відділ СУА, 18-ий Відділ СУА, Меланія Банах і Анна Маркевич, Софія Кудрик, д-р Марія Фішер-Слиж, Надія Масик, д-р Роман і Анна Аліськевичі;

900.00 дол. — Shawn, Xenia & Stefania Moore;

675.00 дол. — 18-ий Відділ СУА;

по 600.00 дол. — Борис Галаган, Теодор Юськів-Терен;

по 500.00 дол. — 78-ий Відділ СУА, Ольга Лещук, Петро і Ірена Щерби, Мирослав і Люба Прокопи, 86-ий Відділ СУА, д-р Мирослав і Ірена Харкевичі, д-р Оксана Фольварків, д-р Орест і Джуді Гарбовські, 113-ий Відділ СУА;

450.00 дол. — Daniel Kashimer;

350.00 дол. — д-р Віталій і Олександра Богданіві;

по 300.00 дол. — 93-ий Відділ СУА, Олена Процюк, Руслана Росцішевська, д-р Олег Тритяк і д-р Рената Голод Тритяк;

по 250.00 дол. — Нестор і Аніса Шусті, Ярослав Бігун, д-р Марія Мотиль, Андрій і Тамара Кобзарі;

200.00 дол. — Ярослав і Галина Оберишини;

по 150.00 дол. — Євстахій Держко, 30-ий Відділ СУА;

по 100.00 дол. — Оксана Городецька, д-р Роман і д-р Наталія Фединська-Слиші, Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, Володимир і Наталія Клапшчаки, Milton & Lydia Giffler, Надія Нагірна, Микола і Зірка Галіви, Олена Качала, Іван і Ірена Мокривські, д-р Стефан і Ірена Ничаї, Іван і Марія Жуковські, Юрій і Рома Темницькі, Тарас Козбур, Іван Головка, Теодозій і Ірена Коласа, Ярослав і Надія Бігуни, Володимир і Анна Рак, Рома Шуган, Катерина Лис, д-р Трувор і д-р Христина Кузьмовичі, д-р Іван Флис, Ольга Тритяк, Роберт і Марта Навроцька Торіеллі, Олександр і Марія Лесківи, Галина Воскоб, Юрій і Алла Черні, Петро Хома і Олена Стерчо, д-р Михайло і Іванна Яцухи;

по 50.00 дол. — Богдан і Христина Кульчицькі, Мирослава Мандзюк (через 1-ий Відділ СУА), Дмитро Бобеляк, Ярослав і Катря Червоняки, Теодозія Брикович, Валентина Глух, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, Марта Рудик, Борис і Уляна Глинські, Юрій і Ірена Мостович Дейчаківські, Аркадія Стебельська, Марія Бакалець, Роман Ференцевич, Богдан Принада, Стефан і Емілія Воляники, Анна Політило, Віра Сендзік, Марта Шиприкевич, Володимир і Олена Шиприкевичі, Оксана Лобачевська, Юліян Куляс, Лідія Фіцалович;

по 30.00 дол. — Ігор Шевчук, Ярослав і Ольга Городецькі, Дарія Ломницька, Стефан і Марія Скробачі, Василь і Ольга Балабани, Роман Маселко, д-р Ярослав Черетько, Анна Покора, Іван і Марія Фізери, Євстахія і Мотря Мілянч;

по 25.00 дол. — Володимир Батіг, Орест Небеш, Юрій Левицький, Іван Деркач, Михайло Кікцьо, Наталія Білаш, Богдан і Оксана Богословці, Стефанія Кобилецька, Микола і Анна Стасіви, Россо & Рома Alfano, Марія Данилів, Галина Гомзяк, Володимир і Звенислава Романіві, Євгенія Ратич, Матвій і Оксана Козяки, Петро Сьокало, Samuel Mass, Марія Бартосевич, Борис Кекіш, Мирослав і Христина Лисобеї, Ярослав і Марія Тимочки, Анна Макух, Маріан і Романа Тимчишини,

Любомира Хома, Юрій Форись, Стефан і Ірена Ждани, Петро і Марія Крамаренки, о. Олекса Лімошенко;

по 20.00 дол. — д-р Євген Стецьків, Микола Курчак, Мирон і Дарія Ярославичі, Павлина Сокольська, Ярослав Лабка, Петро і Анна Чупи, Софія Салдан, Стефанія Терлецька, Іванна Скарупа, д-р Юрій і Оксана Мельниковичі;

по 15.00 дол. — Антоній Колтонюк, д-р Осип Лагода, Ірина Дибко Филипчак, Володимир і Світлана Недільські;

по 10.00 дол. — Михайло Тренза, Ольга Вишневіська, Катерина Луцишин, Мирон Болух, Софія Лонишин, Людмила Голуб, Анна Кибало, Ярослав Яцковський, Татяна Дідошак, Ірена Благітка, Юрій і Ольга Диби, Ярослав і Лідія Олійники, Мирон Бойко, Орест і Елізабет Сеники;

по 5.00 дол. — Роман Запутович, Ольга Буката. З нагоди 25-ліття нашого Відділу складаємо **250.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

75-ий Відділ СУА.

Замість різдвяного дарунку нашій бабусі **Марусі Савицькій** складаємо **250.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. **Юрій і Патриція Качмарські.**

З нагоди нашого ювілею 50-ліття подружнього життя складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Михайло і Богданна Бережанські.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять незабутнього чоловіка і друга мого життя **св. п. д-ра Дмитра Коструб'яка** складаю **5,000.00 дол.** на будову Українського Музею в Нью-Йорку.

Д-р Дарія Коструб'як.

In memory of **Lev Rejnarowycz and Mychajlo Jablonskyj**, two major contributors of talent, energy and dedication to the Ukrainian Opera Theater. I am donating **\$1,000.00** to the Ukrainian Museum Building Fund.

Col. Basil B. Andriuk.

У світлу пам'ять батьків **о. Івана і Ольги Кашубинських та брата Романа** складаю **500.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ірина Кашубинська.

У пам'ять **св. п. Нілі Стецьків** складаємо **500.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Стефан і Тамара Тимківи.

Замість квітів у пам'ять мого тата **бл. п. інж. Євгена Мельника** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. **Лідія Хома.**

У пам'ять **бл. п. інж. Євгена Мельника** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ігор і Христина Дякунчаки.

У пам'ять **інж. Євгена Мельника** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Володимир Барагура.

У пам'ять **бл. п. інж. Євгена Мельника** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Шуст.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

Управа та адміністрація УМ.

Закінчення в наступному числі.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

ВСТАЛА ВЕСНА

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила:

І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають...

ОЛЕСЬ ЛУПІЙ

УКРАЇНА

Я країна Україна
з козацького роду.
Мати вільних українців —
древнього народу.

Тут мої міста і села —
від Дону до Сяну,

над Дніпром моя столиця
діямантом сяє.

Мої гори, моє море,
моє небо чисте,
тут мій прапор синьо-жовтий,
тризуб золотистий.

*Україна. Карпати. Світлила Іванна Ганкевич.
Ukraine. The Carpathian Mountains. Iwanna Hankevych.*

ДІД І МАЛИЙ ТАРАС

— Діду, дідусю, розкажіть про козаків, про невольників, про гайдамаків, — просив хлопчина.

Дідусь усміхнувся. Руку поклав на ясну голівку внука й став розказувати. А Тарас слухав, слухав. Очей із діда не зводив, кожне слово пильно ловив. Дарма, що чув це вже в десятий раз. Запалювалися вогником його очі й сяяло radoщами личко, як дідусь розказував про славні походи козаків, про їхні бої з бусурманами. Серце жаль стискав, як дід оповідав про невольників, що каралися в турецьких кайданах. Гордощі розпирали груди, як слухав про великі перемоги козаків над ворогами. Затискалися зуби й п'ястуки, коли чув, як москалі Січ руйнували, а вільні козаки мусіли поневірятися по світу. Легше ставало на серці, як із уст діда пливло

оповідання про страшну, але справедливу помсту гайдамаків, про Гонту й Залізняка.

Дідусь скінчив, сусіди давно розійшлися додому, в саду розляглося тьохкання соловейка, а Тарас сидів, мов заворожений. Тихо схлипував... Кістлява дідусева рука гладила його волосся.

— Дідусю, — спитав Тарас, — звідкіля про те все знаєте? Були ви там і бачили все?

Дідусь усміхався:

— У гайдамаках був і ходив із Гонтою й Залізником гуляти. А про козаків чув від старих людей, від кобзарів сліпих. Усе збереглося в голові столітній. А що бачив і чув, те й другим розказую.

І дідусь пошкандибав у хату, бо вже вечеряти кликали.

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ

ХЛОПЧИК І ДЗВІНОЧОК КОНВАЛІЇ

Прийшла весна. Із землі виткнулась зелена стрілка. Вона швидко росла, потім розділилась на два листочки. Листочки стали великі. Між ними з'явився маленький пагін. Він піднявся, нахилився до одного листка й ось на світанку розцвів сріблястим Дзвіночком. Це був Дзвіночок Конвалії.

Раненько Дзвіночка побачив Хлопчик. Його зворушила краса квітки. Він не міг відвести очей від Конвалії. Хлопчик простягнув руку, щоб зірвати квітку.

А квітка йому шепоче:

— Хлопчику, навіщо ти хочеш мене зірвати?

— А ти мені дуже подобаєшся. Ти

дуже гарна, — каже Хлопчик.

— Добре, — зітхає Дзвіночок Конвалії. — Зривай, тільки перед тим, як зірвати, скажи, який я гарний.

Подивився Хлопчик на Дзвіночок Конвалії. Квітка була справді чудова. Вона була схожа на ранкове небо й на блакитну воду ставка, і ще на щось дивовижно красиве. Хлопчик усе це відчував, але висловити не міг.

Він стояв біля Дзвіночка Конвалії, зачарований красою квітки. Стояв і мовчав.

— Рости, Дзвіночку, — тихо прошепотів Хлопчик.

ЄВДОКІЯ ТУРИНСЬКА

З глибоким сумом ділимося з членами Союзу Українок Америки, що 14-го липня 1998 року відійшла у вічність **св. п. Євдокія Туринська**, з дому Кучерява. Відійшла після короткої недуги на 73-му році трудлюбивого життя.

Народилася 1925 року в селі Богданівка, Хмельницької області. Закінчивши початкову школу, середню освіту закінчила в Хмельницькому. У воєнні роки покидає рідні землі і подається в незнану скитальщину. У Німеччині

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

пізнає молодого Степана Туринського з яким одружується у 1945 році. Після закінчення війни молоде подружжя виїжджає до Сполучених Штатів Америки і замешкує в місті Нью-Йорку. Тут побільшується їхня сім'я, народився син Богдан, а пізніше дві доні — Анна і Ірина. Своїй родині Євдокія присвячує багато часу і уваги, вчить дітей рідної мови, вчить їх любити все, що рідне. Любила шити, вишивати, нитками розмальовувати стилеві взори на полотні. У Нью-Йорку проживала родина Туринських аж до заслуженої емеритури, а тоді переїхали до містечка Глен Спей.

Тут Є. Туринська, як віруюча і практикуюча парафіянка, працює при церкві св. Володимира та включається в громадську працю. Тут продовжує працювати в Союзі Українок Америки — є в управі Відділу, допомагає при різних імпрезах. Тут пережила болючу втрату — смерть свого чоловіка. У 1993 році переїжджає до Норт Порт, Фльоріда, де активно працює в парафії св. Марії, співає в хорі, працює у громаді. Любила працю в Союзі Українок Америки, бо і тут вступила до 56-го Відділу в Норт-Порт.

Всі, хто знав Євдокію Туринську, цінили її працюовиту, обов'язкову, щедру і шляхетну вдачу. Після похоронних відправ родина перевезла і похоронила її поруч з чоловіком в Глен Спей.

Нехай буде легкою для неї земля прибраної батьківщини. Вічна їй пам'ять!

Марія Наваринська,
пресова референтка.

ЮЛІЯ ТАРНАВСЬКА

1 грудня 1998 року відійшла у вічність одна з засновниць 33-го Відділу СУА **бл. п. Тарнавська Юлія**, з дому Горбачевська. Покійна багато років присвятила праці для загального добра, була активною членкою і заслужено мала звання Почесної членки 33-го Відділу.

Юлія народилася у м. Судова Вишня на Львівщині 22 січня 1906 року. Закінчила Учительський семінар сестер-василіянок у Львові. Учителювала в с. Підлисса на Золочівщині. У 1926 році вийшла заміж за Євгена Тарнавського. У період Другої світової війни політична нестабільність часу та невпевненість у майбутньому привели до рішення емігрувати на Захід. Як і багато інших в той час, сім'я переживає всі незгоди життя в пошуках засобів існування і пов'я-

заних з ними скитаннях по чужих краях. Доля заносить їх до Регенсбургу (Німеччина), звідти, у 1948 році — переїзд до Англії, а через три роки після цього, у 1951 році — знов подорож, вже через океан, до далекої Америки. Зупинилися на постійне проживання в Клівленді. Юлія включається до активної громадської праці, належить до групи жінок-ентузіясток, які засновують 33-ій Відділ СУА. За довгі роки свого членства в СУА Юлія старанно виконувала різні доручення, вона завжди творчо шукала різні шляхи здійснення тих завдань, що були покладені на Відділ. Працю в громаді чинила з почуття обов'язку, вчасно і добре. Юлію неодноразово обирали до управи Відділу, була головою Відділу та членом Окружної управи. Своєю сумлінною працею зробила значний внесок не лише в діяльність

Відділу, але й всієї організації.

Бл. п. покійна Юлія мала дуже добру і лагідну вдачу, щиро любила людей і для кожного знаходила добре слово, не вагалася подати руку допомоги потребуючим. Була доброю мамою для своїх дітей — дочки Люби, синів Бориса та Олега, доброю бабусею для восьми внуків та семи правнуків. Членки 33-го Відділу висловлюють їм всім щире співчуття з приводу важкої втрати, а також ближчій та дальшій родині.

На могилу покійної Юлії Тарнавської символічну грудочку землі з могили патронки Відділу Лесі Українки поклали голова Округи Іванна Шкарупа та голова 33-го Відділу Міля Русин. Нехай Господь прийме душу її в свої хороми, де нема ні болю, ні печалі, а життя вічне.

Ніна Кулакова,
пресова референтка.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Почесна голова — Іванна Рожанковська
Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Софія Геврик — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Варка Бачинська — протоколярна секретарка
Таїсса Турянська — скарбник
Надія Цвях — фінансова секретарка
Ярослава Рубель — для справ преси
Оксана Фаріон — вільний член
Марія Пазуняк — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ
Лідія Черник — суспільної опіки
Ірена С. Олексюк — виховна
Люба Біловщук — стипендій
Марта Яросевич — екології

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Колодчин — Дітройт
Марія Раковська — Філадельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чикаго
Марта Рудик — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Центральний Нью-Йорк
Марія Одежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Рома Шуган — член
Іванна Ганкевич — член
Лідія Колодчин — заступниця
Надія Савчук — заступниця

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

Honorary President — Iwanna Rozankowskyj
Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Olga Trytyak — 1-st Vice President
Sophia Hewryk — 2nd VP — Membership
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd VP — Culture
Iryna Kurowyckyj — 4th VP — Public Relations
Barbara Bachynsky — Recording Secretary
Taissa Turiansky — Treasurer
Nadia Cwiach — Financial Secretary
Jaroslawa Rubel — Press
Oxana Farion — Member-at-Large
Maria Pazuniak — Member-at-Large

CHAIRS

Lidia Czerny — Social Welfare
Irena S. Oleksiuk — Education
Luba Bilowchtchuk — Scholarship/Children Student Sponsorship Program
Marta Jarosewicz — Ecology

REGIONAL COUNCILS

Lidia Kolodchyn — Detroit
Maria Rakowsky — Philadelphia
Alexandra kirshak — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Maria Polanskyj — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Marta Rudyk — New England
Theodosia Kushnir — New York - Central
Maria Odezhynska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych — Chair
Roma Shuhan — Member
Iwanna Hankewycz — Member
Lidia Kolodchyn — Alt Member
Nadia Sawczuk — Alt Member

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:
Електронна пошта / e-mail: unwla@worldnet.att.net

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646

Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**

Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

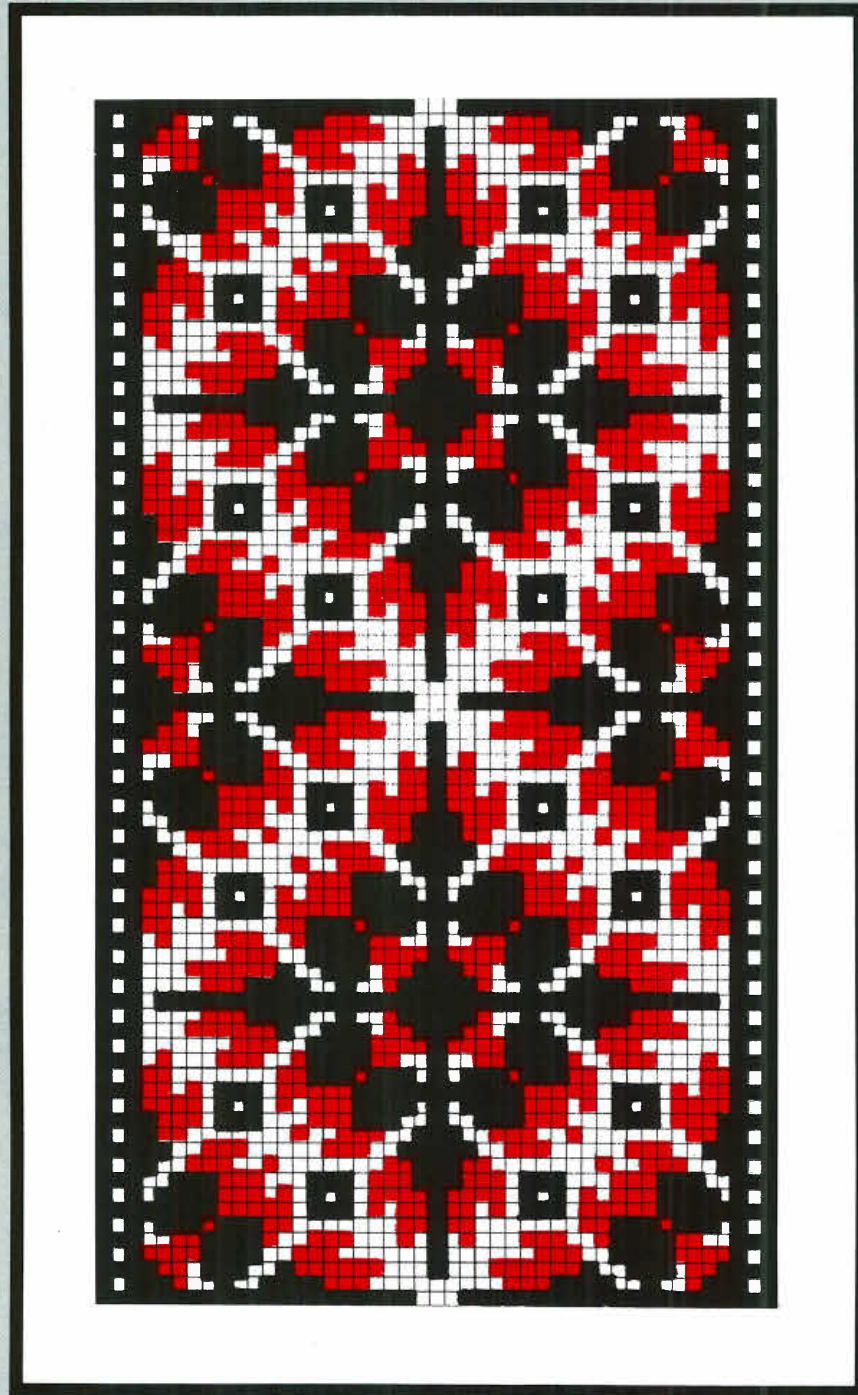
Адміністратор-бухгалтер журналу "Наше Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДИЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:
171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:
203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

Взори із альбому "Взори для вишивання", упорядник Ф. Гриневич. Із збірки Євгенії Бачинської Федусевич.
Patterns from the collection of Evhenia Bachynska Fedusevych.